

Rapport Nr. 0574

Archeologienota

Diepenbeek, Wijkstraat
Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota Diepenbeek, Wijkstraat: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Hanne Schonkeren, Jeroen Adriaensen & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053

Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2020-1278

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2020L75

Plaats en datum

Beerse, 26 februari 2021

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

Inhoud

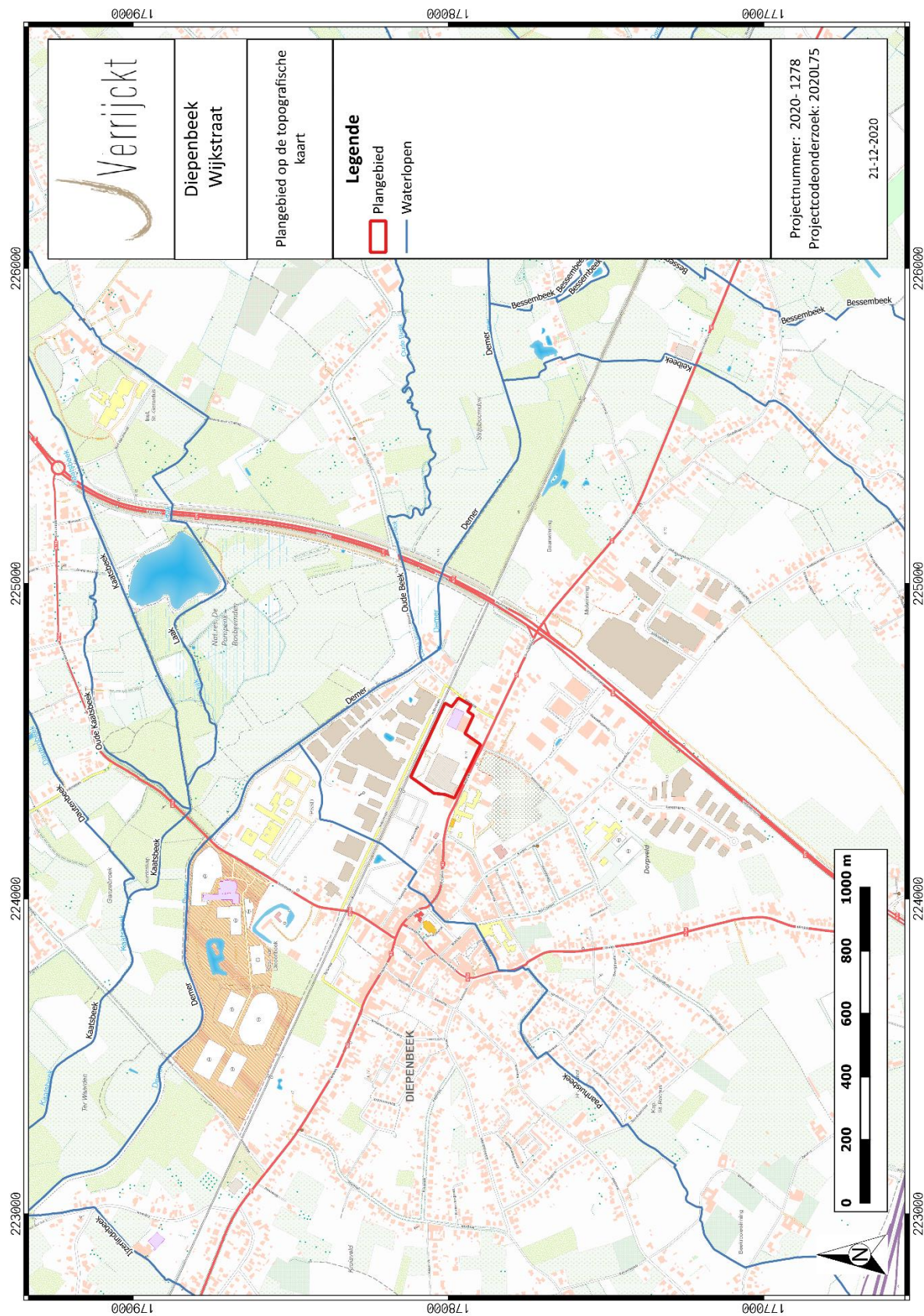
1	Bureauonderzoek.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens.....	1
1.1.2	Onderzoeksopdracht	4
1.1.3	Juridisch kader.....	4
1.1.4	Randvoorwaarden	5
1.2	Werkwijze en strategie.....	5
1.3	Aanleiding.....	6
	Huidige situatie en gekende verstoringen.....	6
	Geplande werken en bodemingrepen	6
1.4	Assessmentrapport.....	12
1.4.1	Topografische situering	12
1.4.2	Landschappelijke en hydrografische situering	12
1.4.3	Geologische situering.....	15
1.4.4	Bodemkundige situering	15
1.4.5	Historische bronnen	22
1.4.6	Cartografische bronnen.....	22
1.4.7	Archeologische bronnen	27
1.5	Besluit	32
1.5.1	Beantwoording onderzoeksvragen.....	32
1.5.2	Archeologische verwachting	33
1.5.3	Potentieel op kennisvermeerdering.....	35
1.5.4	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	35
1.5.5	Samenvatting	37
2	Lijst met figuren.....	38
3	Lijst met tabellen.....	38
4	Plannenlijst	38
5	Bibliografie	41
6	Bijlagen	42

1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2020-1278
Projectcode Onroerend Erfgoed		2020L75
Locatie	Provincie	Limburg
	Gemeente	Diepenbeek
	Straat	Wijkstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Diepenbeek
	Afdeling	2
	Sectie	C
	Percelen	1060w, 1064r, 1064s, 1050b2, 1050c2, 1049b2, 1060y, 1060x, 1058b2, 1058z, 1064p, 1055e
Coördinaten	Noord	X: 5.42642 Y: 50.90863
	Oost	X: 5.42997 Y: 50.90725
	Zuid	X: 5.42782 Y: 50.90663
	West	X: 5.42541 Y: 50.90739
Oppervlakte plangebied		Ca. 39.500 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 10.830 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart¹

¹ AGIV 2020a

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)²

² AGIV 2020c

1.1.2 Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het bureauonderzoek vormt de geplande uitbreidingswerken van een supermarkt aan de Wijkstraat te Diepenbeek. Dit bureauonderzoek is de eerste stap in het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een archeologienota in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014.

Hierbij wordt een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting wordt tezamen met de geplande bodemingrepen bestudeerd. Op basis hiervan wordt beoordeeld of eventuele archeologische waarden verstoord dreigen te worden én of er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermd of onderzocht dienen te worden, of dat het plangebied wordt vrijgegeven. Dit advies is bindend van zodra akte genomen is van de archeologienota door Onroerend Erfgoed.

Om een gedegen advies op te stellen dienen minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.1.3 Juridisch kader

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud in situ, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of ex situ, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd dreigen te worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek. Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch

potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Van deze archeologienota dient akte genomen te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed, welke nadien bij de aanvraag gevoegd moet worden. Van zodra akte genomen is van deze archeologienota, is deze bindend.

Binnen het plangebied worden uitbreidingswerken gerealiseerd. Hierbij bedraagt de totale oppervlakte van het plangebied ca. 39.500 m² en bedraagt de bodemingreep ca. 10.830 m². Het plangebied is niet gelegen in een beschermde archeologische site of gebied waar geen archeologische waarden te verwachten zijn.³

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 3.000 m² of meer én de ingreep in de bodem is minstens 100 m². Hierdoor dient, volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, een archeologienota te worden toegevoegd aan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

1.1.4 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.2 Werkwijze en strategie

Hierbij wordt een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting wordt tezamen met de geplande bodemingrepen bestudeerd. Op basis hiervan wordt beoordeeld of eventuele archeologische waarden verstoord worden én dat er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermd of onderzocht dienen te worden, of dat het plangebied vrijgegeven kan worden.

Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer om een zo duidelijk mogelijk zicht te krijgen van de geplande werken en hun impact.

Om een beeld te kunnen creëren van de fysisch-geografische situatie en landschappelijke ligging, is er beroep gedaan op de gekende geografische, geologische en bodemkundige bronnen.

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto's
- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020

Vervolgens wordt een historische en archeologische analyse van het plangebied uitgevoerd. Hierbij wordt zowel archeologische als historische vakliteratuur en het beschikbare historische en archeologische kaartmateriaal geraadpleegd. Dit historische kaartmateriaal kan een beeld geven van de evolutie van het landgebruik in en in de omgeving van het plangebied. Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.⁴

Volgend archeologisch en historisch kaartmateriaal werd geconsulteerd:

- CAI-kaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart

Het kaartmateriaal in deze archeologienota werd opgesteld met QGIS, dit is een vrij en open source geografisch informatiesysteem.

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

1.3 Aanleiding

Huidige situatie en gekende verstoringen

Op het plangebied zijn momenteel enkele gebouwen en verharding aanwezig. Er zijn in totaal zes gebouwen aanwezig. De gebouwen gelegen in het zuiden van het gebied, respectievelijk nummer 25-29B en 43 maken geen deel uit van deze aanvraag, net als nummer 39 en 41, gelegen in het noordoosten van het gebied.

Het bouwvolume in het westen van het plangebied, maakt wel deel uit van deze vergunning (huisnummer 37). Ook het gebouw met huisnummers 27-35A maakt gedeeltelijk deel uit van deze vergunning.

In het noorden van het plangebied bevindt zich een carwash. De rest van het terrein is verhard en in gebruik als parkeerterrein.

Geplande werken en bodemingrepen

De opdrachtgever plant op het terrein enkele uitbreidingswerken. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

In het noordelijk gedeelte van het plangebied wordt de nieuwbouw gerealiseerd met een oppervlakte van 2543 m². Hierbij wordt het gebouw gerealiseerd op betonnen paalfunderingen met een uitgravingsdiepte van ca. 80 cm en een betonplaat die op ca. 50 cm onder het maaiveld wordt

⁴ CARTESIUS 2020

aangelegd. Op de benediningverdieping hiervan wordt een parking voorzien. Aan de westelijke zijde van dit gebouw wordt verharding aangelegd met ruimte voor 34 autoparkeerplaatsen, die een totale oppervlakte hebben van 454 m². Hiertussen wordt nog asfalt aangelegd met een oppervlakte van 281,5 m². De parkeerplaatsen zelf worden aangelegd door middel van grasdallen. Voor de uitgravingsdiepte wordt gerekend op ca. 50 cm.

In de noordelijke strook van het plangebied wordt betonverharding aangelegd. Deze verharding kent een totale oppervlakte van 1.008 m². In het noordoostelijke deel van het gebied wordt de carwash, met een oppervlakte van 246 m², verplaatst. Rond dit gebouw wordt ook nieuwe verharding gerealiseerd. Tussen deze gebouwen wordt een deel nieuwe asfaltverharding aangelegd met uitgravingsdiepte van 50 cm met een oppervlakte van ca. 1.490 m².

In het uiterste oosten van het plangebied wordt ook een parking aangelegd door middel van grasdallen. Hierbij is de uitgraving ca. 50 cm diep en de oppervlakte ca 696 m².

In deze zones worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd.

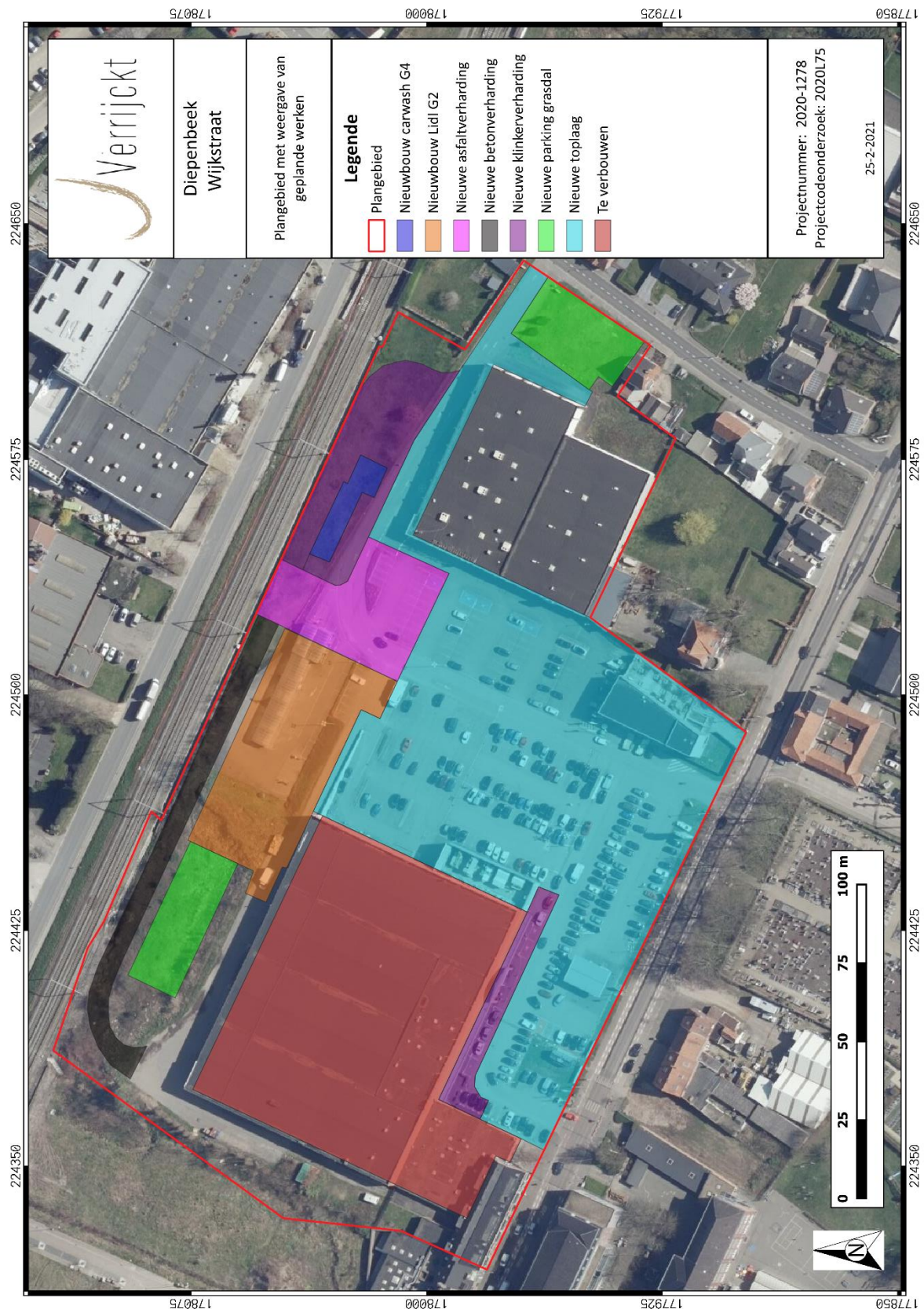
In het noordwestelijke deel van het gebied bevindt zich momenteel een gebouw dat een oppervlakte kent van 6.946 m². Voor dit gebouw staan verbouwingswerken gepland waar geen verdere bodemingrepen plaatsvinden, behalve een strook voor het gebouw waar waterdoorlatende klinkers zullen worden geplaatst met een oppervlakte van ongeveer 425 m². De uitgravingsdiepte hiervoor bedraagt ca. 50 cm. De breedte van deze strook bedraagt ca. 7 meter. Ter hoogte van dit gedeelte bestaat momenteel een wegverharding die de bodem mogelijk al verstoord heeft. Door de vorm van deze strook en mogelijke bestaande verstoring heeft verder archeologisch onderzoek op dit gedeelte van het plangebied weinig potentieel op kenniswinst. Hierdoor wordt dit gedeelte niet meegenomen bij de zone voor eventueel vervolgonderzoek.

Ten zuiden van dit gebouw staat een kleiner gebouw waarbij de gevel wordt verbouwd: het gaat om huisnummer 27-35A met oppervlakte 771 m². Hierbij worden ook geen bodemingrepen gepland.

Het centrale gedeelte van het terrein bestaat uit een bovengrondse parking die plaats biedt aan 435 voertuigen. Dit geheel van bestaande asfaltverharding krijgt enkel een nieuwe toplaag. Hierbij worden geen verdere bodemingrepen gepland.

De overige aanwezige gebouwen behoren niet tot de aanvraag omdat er op deze locaties geen werkzaamheden gepland zijn.

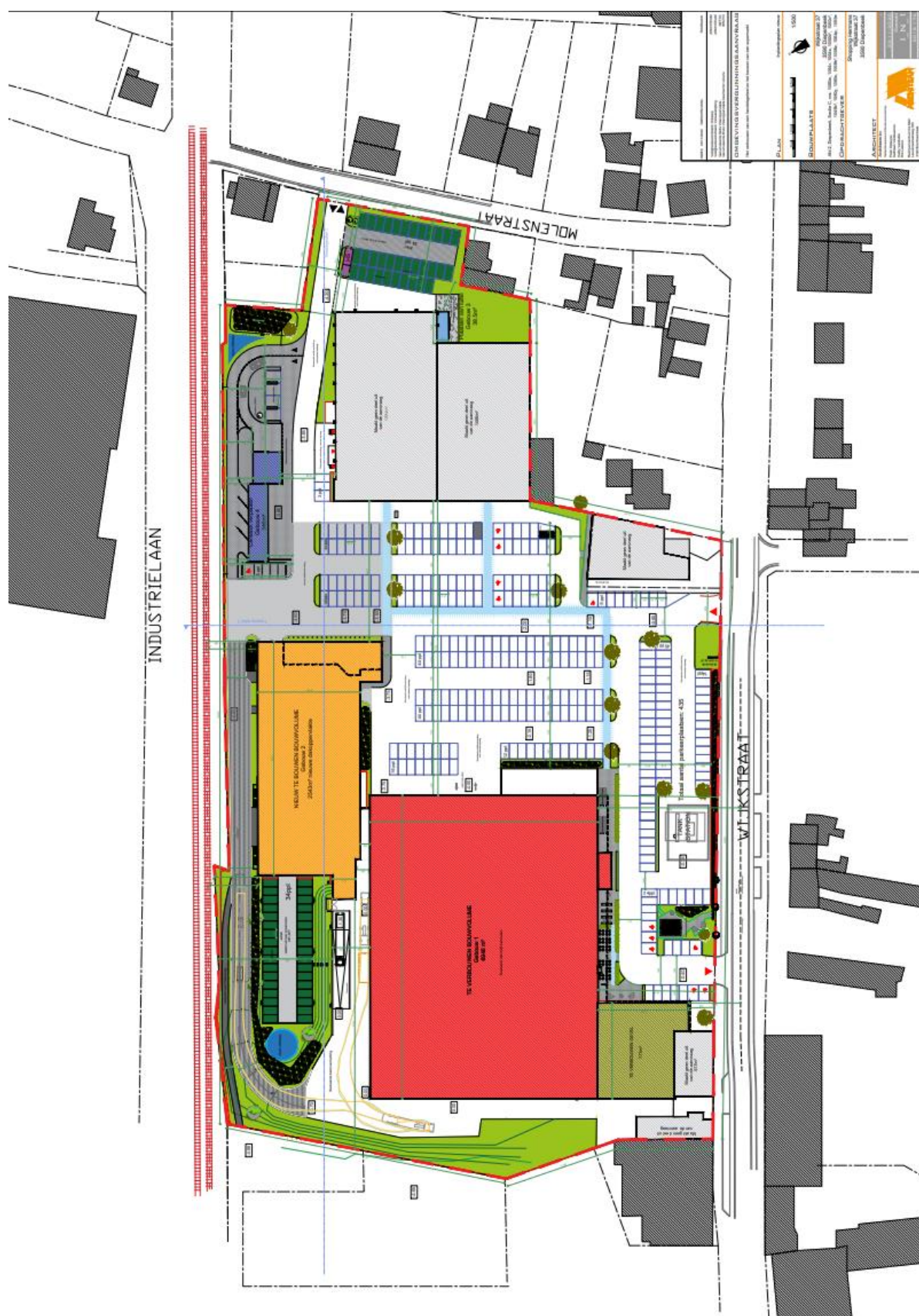
In de noordelijke en meest oostelijke zone van het plangebied worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd.

Figuur 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting ⁵ op orthofoto ⁶

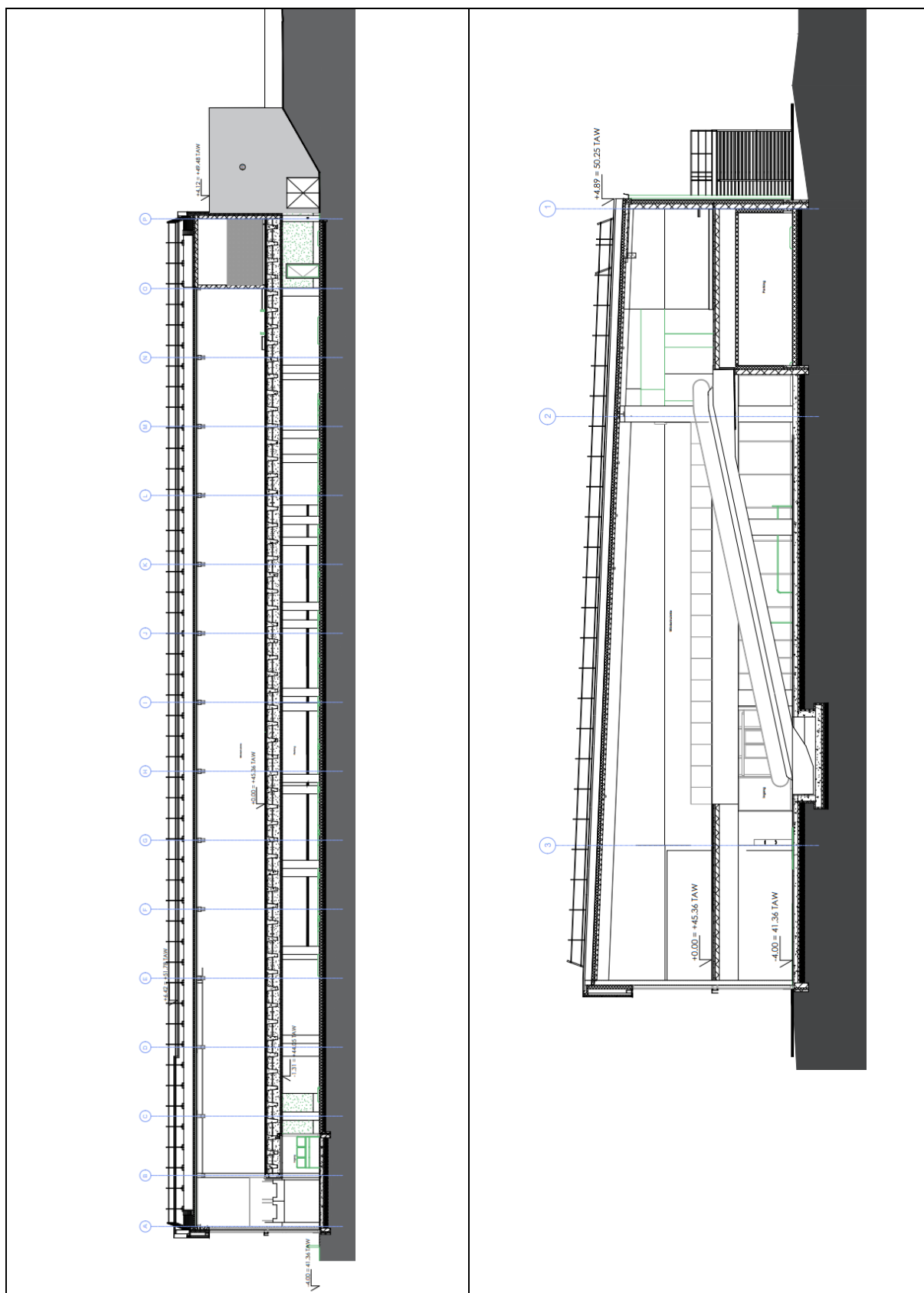
⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁶ AGIV 2020d

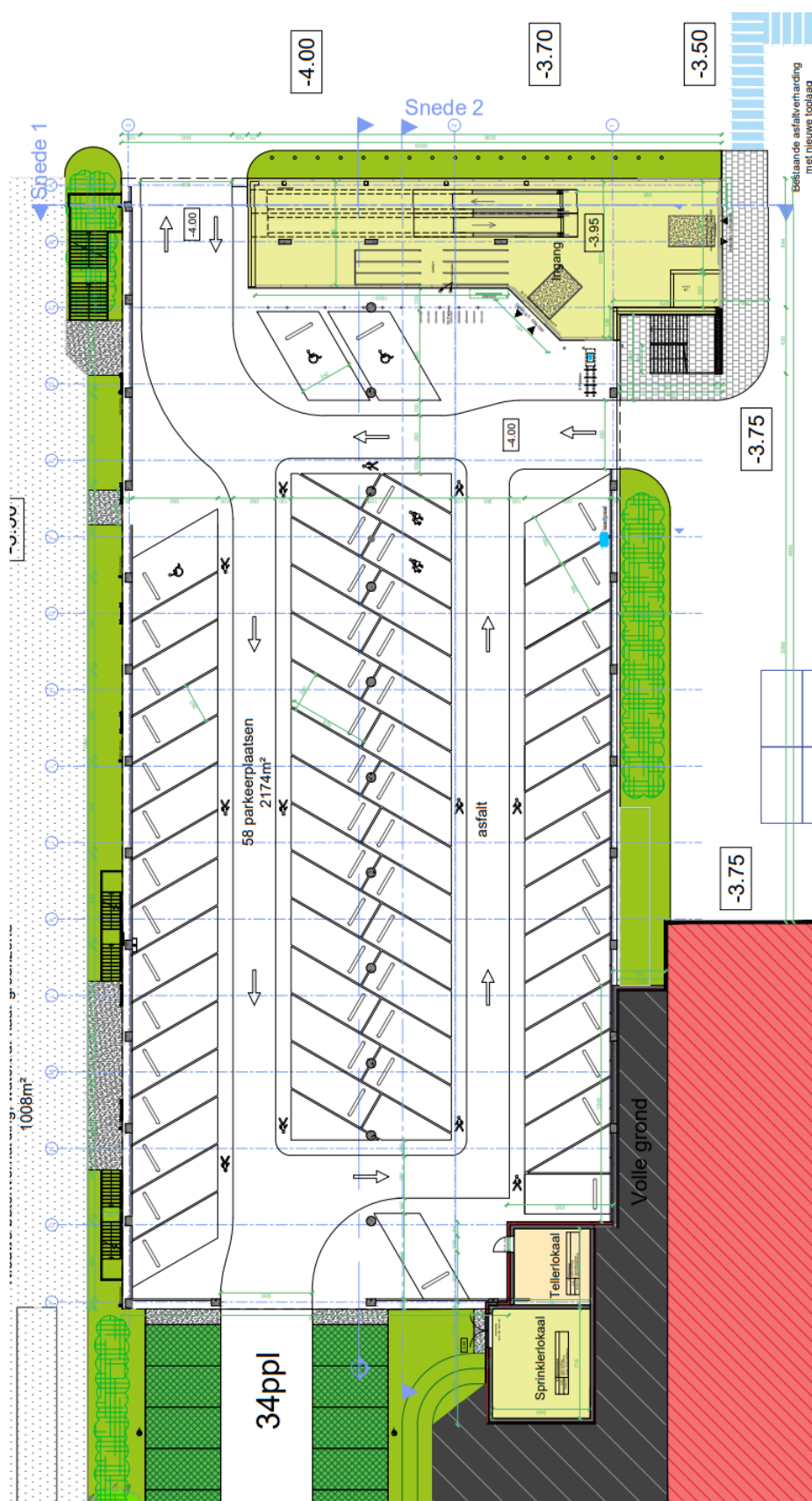
Figuur 4: Overzichtsplaan geplande werken/verbouwingen ⁷

⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer

Figuur 5: Langssnede en dwarssnede geplande nieuwbouw ⁸

⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer

Figuur 6: Onderste verdieping nieuwbouw ⁹

⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer

1.4 Assessmentrapport

1.4.1 Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op figuren 1 en 2. Het plangebied is gelegen aan de Wijkstraat te Diepenbeek.

Het plangebied is gelegen tussen de Industrielaan en de Wijkstraat. Ten noorden van het gebied bevindt zich een spoorweg. De oostelijke grens wordt gevormd door de Molenstraat. De ruimere omgeving van het plangebied heeft een antropogeen karakter. Het gebied bevindt zich bij de bebouwde dorpskern van Diepenbeek.

1.4.2 Landschappelijke en hydrografische situering

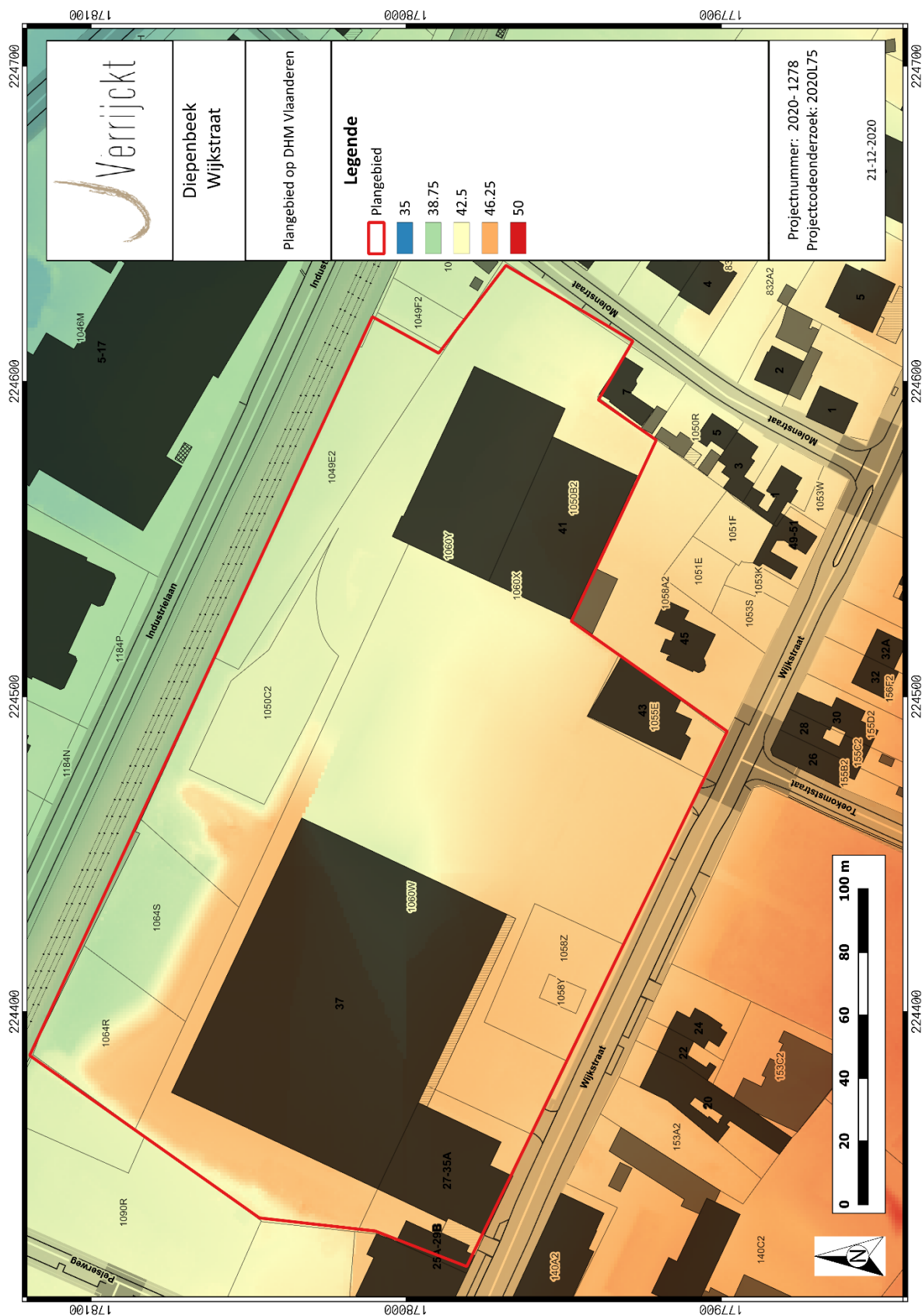
De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 34 en 64 m + TAW. Het plangebied zelf bevindt zich tussen 39.7 en 45.2 m + TAW. Het plangebied bevindt zich op een noordelijke uitloper van een lager gelegen dekzandrug.

Er zijn in de omgeving van het plangebied ook enkele waterlopen aanwezig. Op ca. 180 meter ten oosten van het gebied stroomt de Demer. Op ca. 230 meter ten westen loopt de Paanhuisbeek. Deze watert of in de riviervallei van de Demer, die noordoostelijk gelegen is ten opzichte van het plangebied. De ligging van het plangebied nabij open water is gunstig voor het potentieel op archeologie uit de steentijd. Ook voor andere perioden kan de verwachting hierdoor hoger worden ingeschat.

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de Demervallei.¹⁰

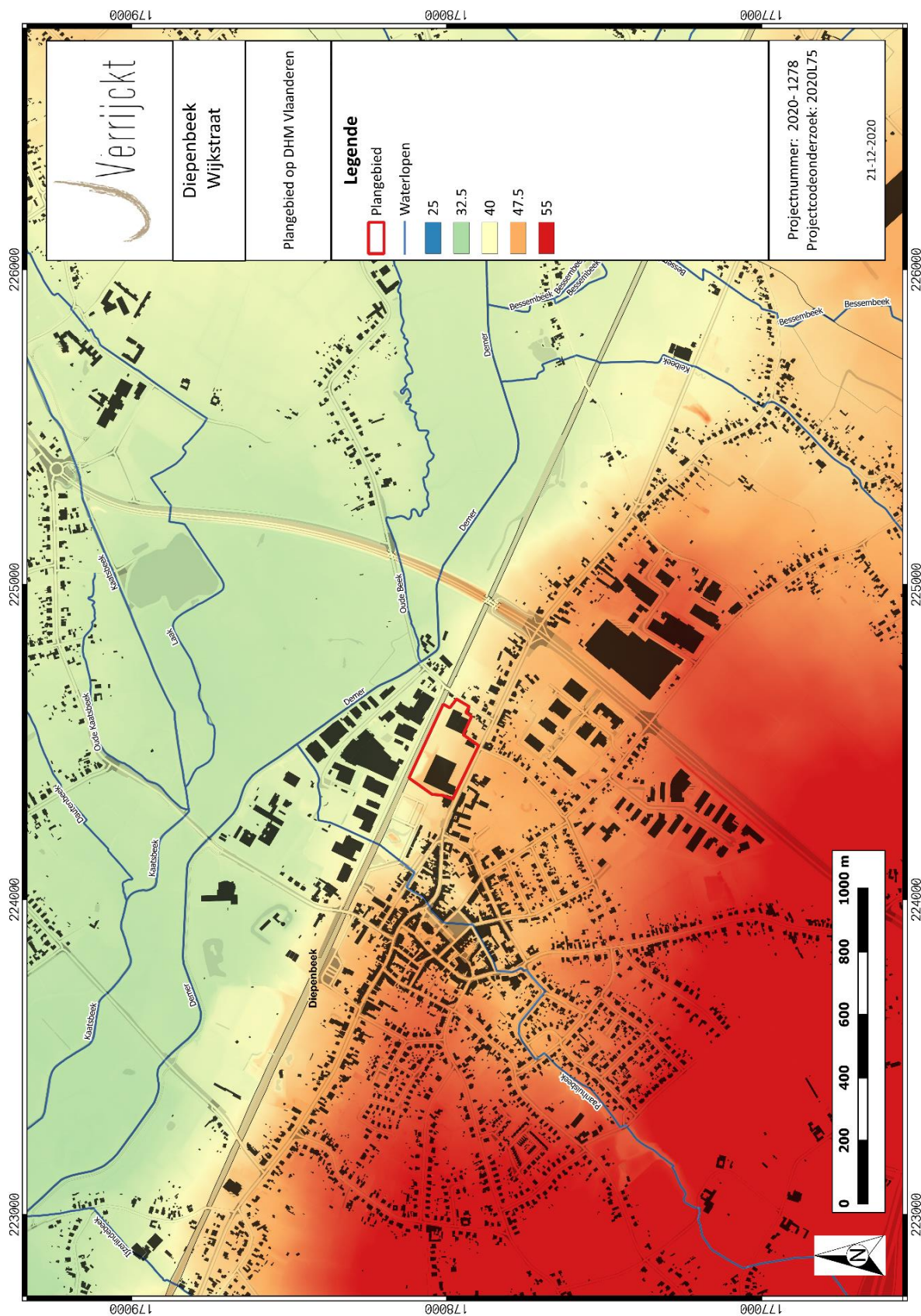
het Heuvelland van Lummen en het Hageland worden van elkaar gescheiden door de Demervallei. Die volgt een oostzuidoost-westnoordwest richting. De Demer kronkelt zich in een brede alluviale vlakte en werd op vele plaatsen gekanaliseerd. De Demervlakte is drassig en bevat veel beekjes, afwateringskanaaltjes en enkele vijvers. Aan de rand van de Demervallei komen enkele lage reliëfvormen voor, o.a. ten noorden van Halen en ten westen van Hasselt. Deze langgerekte lage ruggen worden windwallen genoemd en zijn langwerpige 2 tot 3 meter boven de omgeving uitstekende wallen die tot 1 à 2 km lang kunnen zijn. Ze werden gevormd door materiaal dat door de wind uit de toenmalige brede rivierbedding geblazen werd.

¹⁰ DE MOOR & MOSTAERT 1993

Figuur 7: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) ¹¹

¹¹ AGIV 2020b

Figuur 8: Omgeving van het plangebied op het DHM ¹²

¹² AGIV 2020b

1.4.3 *Geologische situering*

Paleogeen en Neogeen (Tertiair)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van de Formatie van Boom. De overspoeling bleek van een aanzienlijke diepte te zijn. Na de leperiaan-klei, wordt een tweede dikke kleilaag afgezet, de Boom Klei (Formatie van Boom), die in de ondergrond van de Kempen tot 100 m dik wordt. Zijn typische gebande structuur (blauwgrijze tot bruinzwarte klei, zandhoudend, afwisselend met dunne lagen silt) en het voorkomen van platte kalkversteringen, de septaria, vindt men terug tot in Saksen waar hij als Septarien-Ton gekend is.

Quartair 1:200.000

Op de Quartairgeologische kaart is het plangebied gekarteerd als type 1. Bij deze eolische leemafzettingen heeft men te maken met pleistocene en de holocene afzetting. Van oud naar jong heeft men hier de Henegouwen leem, de bodem van Rocourt, Haspengouw leem, de bodem van Kesselt en tenslotte Brabant leem. Op deze kaart vindt men echter enkel Haspengouw leem en Brabant leem. Immers is ten eerste uit de diverse boorbeschrijvingen zeer moeilijk het verschil tussen Haspengouw leem en Henegouwen leem af te leiden, en heeft men ten tweede in geen één van deze boorbeschrijvingen de bodem van Rocourt, de Warneton humusrijke leem en de bodem van Kesselt herkend. De pleistocene leem die in Midden-België afgezet werd, was hoofdzakelijk van Weichsel (Würm) ouderdom. Tijdens deze ijstijd brachten de winden die vooral uit het N-NW kwamen, buiten sneeuw ook loess en zand mee dat opgewaaid werd uit blootliggende sedimenten (ook de Noordzee lag toen droog). Dit materiaal werd dan later weer afgezet, waardoor Midden-België met een leemmantel werd bedekt. Deze leem werd op sommige plaatsen weggespoeld. Zo vindt men nu nog de maximale leemaccumulaties in de depressies langs de lijziden weer. Gebaseerd op de atmosferische vochtigheid kan men twee afzettingsperioden onderscheiden: het Hesbayaan en het Brabantiaan.

Quartair 1:50.000

Op de Quartairgeologische kaart 1:50.000 is het plangebied gekarteerd als profieltype 1. Deze kenmerkt zich door afwisselend de Formatie van Wildert en Brabant Leem. Deze bestaat dus uit een afwisseling van laagjes zand en Leem, maar heeft een groter aandeel van zand.

1.4.4 *Bodemkundige situering*

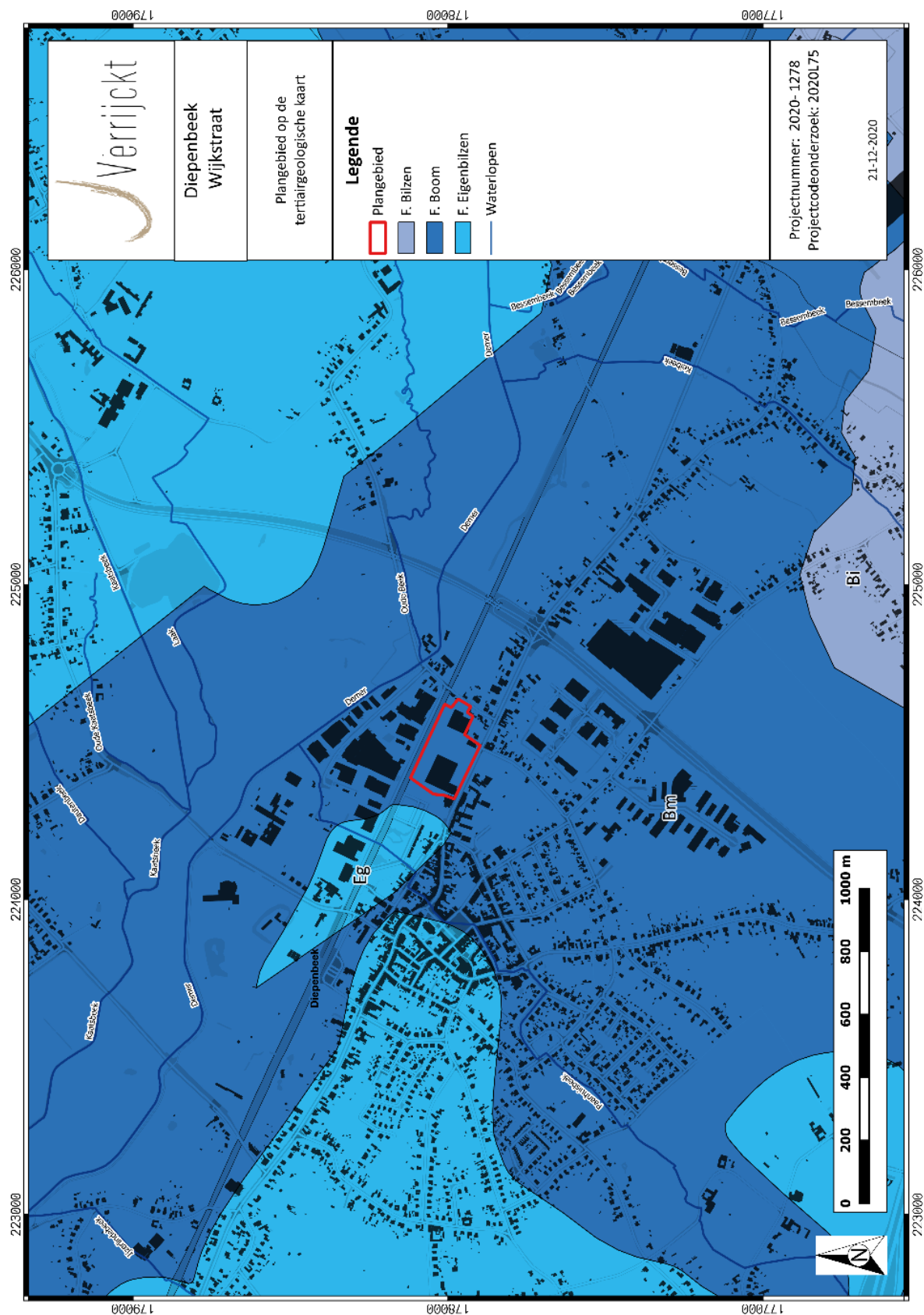
Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied onderverdeeld in vier verschillende bodemtypes. Het westelijk deel van het plangebied is gekarteerd als Scm. Het centrale deel staat aangeduid als Sdm en het oostelijke deel van het gebied als Sem. Het grootste deel van de noordelijke zone is gekarteerd als OB, bebouwde zone.

Serie Scm, die het westelijk deel van het gebied kenmerkt, zijn matig droge lemig zandgronden met diep antropogeen humus A horizont. Deze grijze plaggenbodem heeft een oppervlakkige humuslaag die ruim 60 cm dik is. Daaronder komt veelal een bedolven Podzol B voor. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm in de bedolven Podzol.

Serie Sdm, terug te vinden in het centrale deel van het plangebied, zijn matig natte lemig zandgronden met diepe antropogene humus A horizont. Onder het grijze of bruine plaggendeek is reeds roest waar te nemen in het onderste deel van de antropogene, humusrijke A horizont. Het

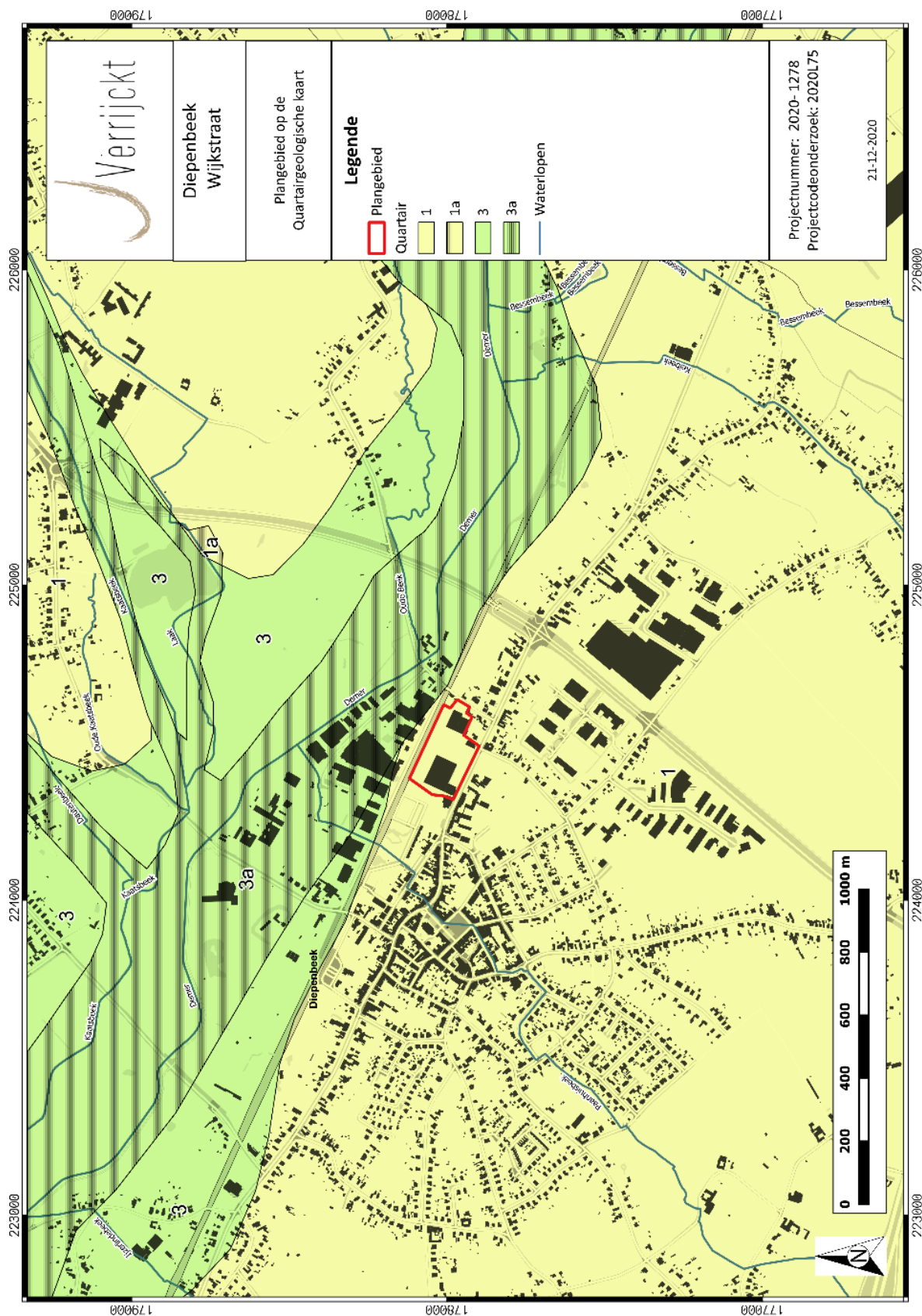
plaggendek rust meestal op een weinig ontwikkelde Podzol. Onder de Podzol B komt grijswit lemig zand voor.

Het oostelijke deel van het gebied is gekarteerd als Sem. Serie Sem zijn natte lemig zandgronden met diepe antropogene humus A horizont. Deze gronden vertonen een uiteenlopende profielopbouw. Soms komt een zeer donkere bovengrond voor met een toename van de organische stof rustend op een gley-horizont. Soms bevat de bouwvoor grof zand en rust op een Podzol of op gley met verveende bovengrond. Soms noteert men een bruine bovengrond rustend op een roestig zandige ondergrond.

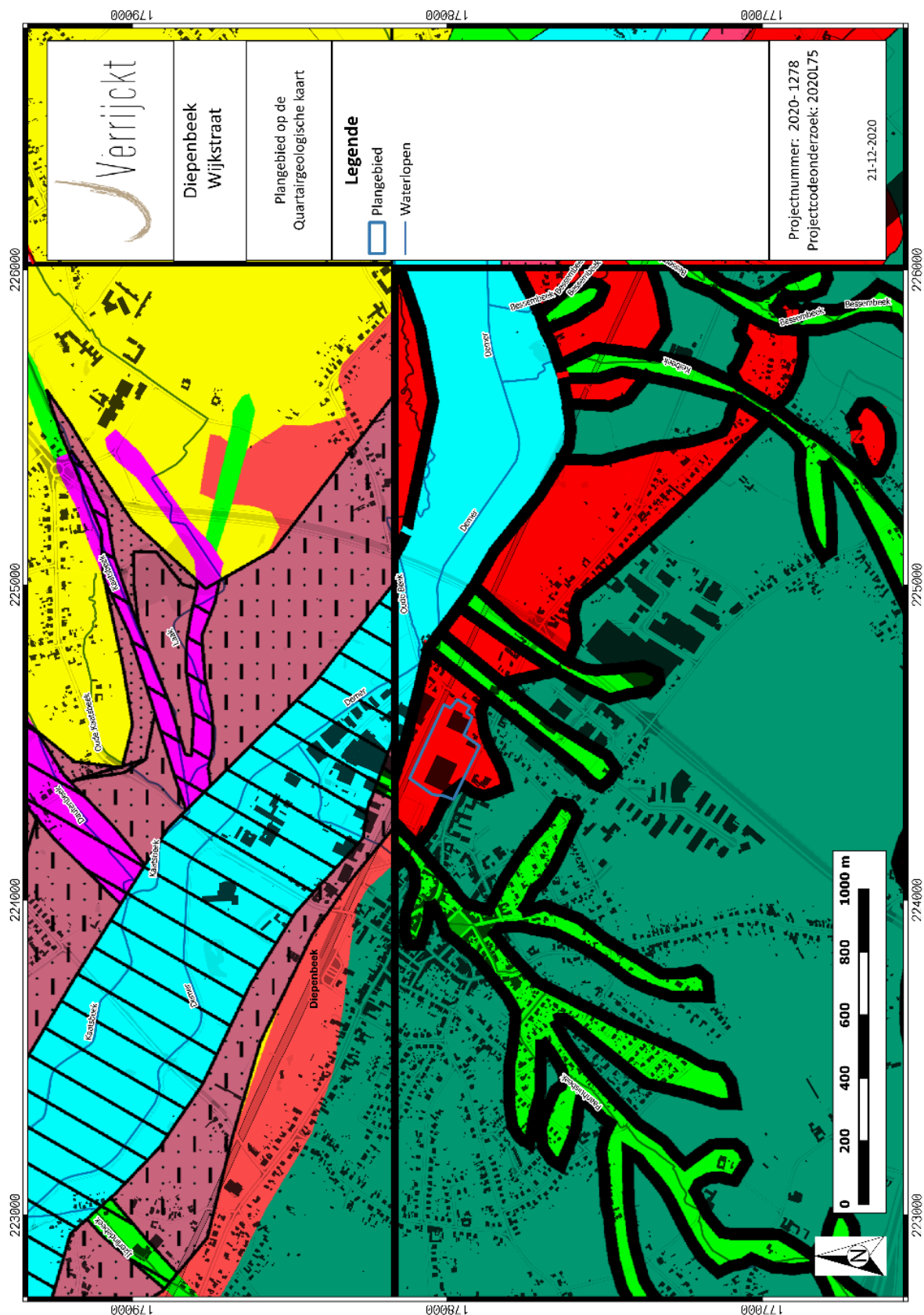
Figuur 9: Plangebied op de Tertiargeologische kaart ¹³

¹³ DOV VLAANDEREN 2020b

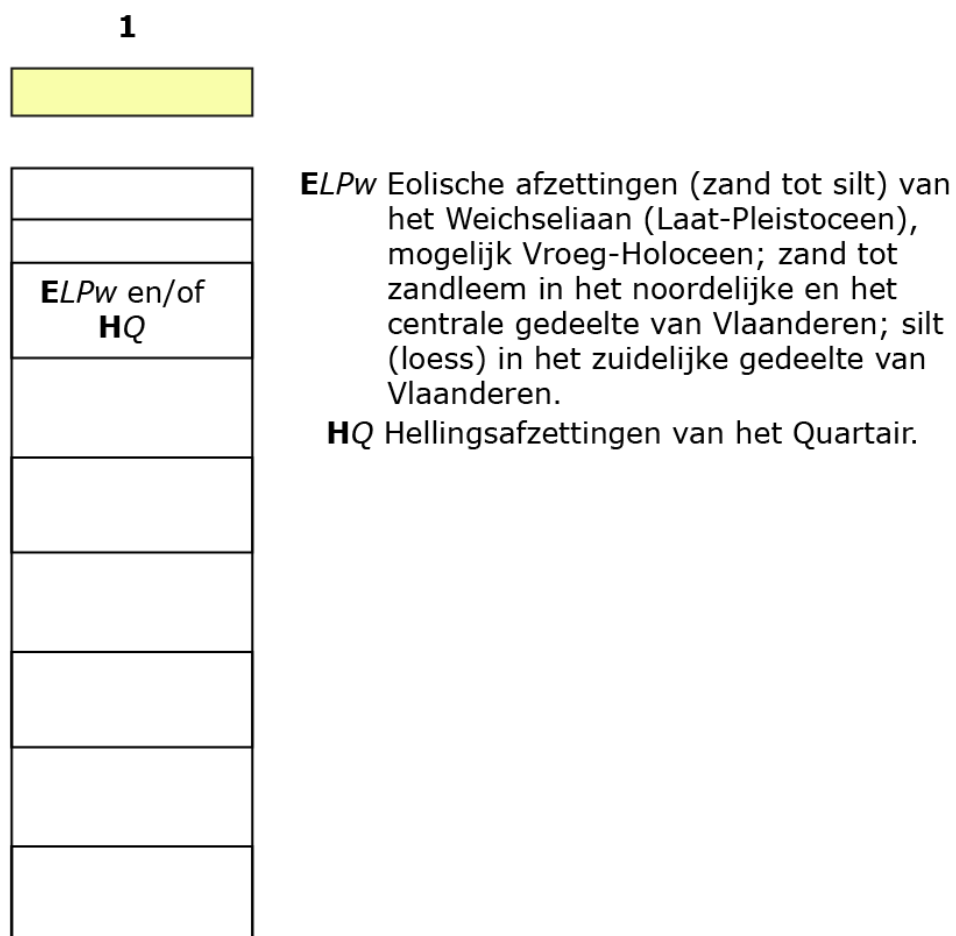
Figuur 10: Plangebied op de Quartaargeologische kaart 1:200.000 ¹⁴

¹⁴ DOV VLAANDEREN 2020c

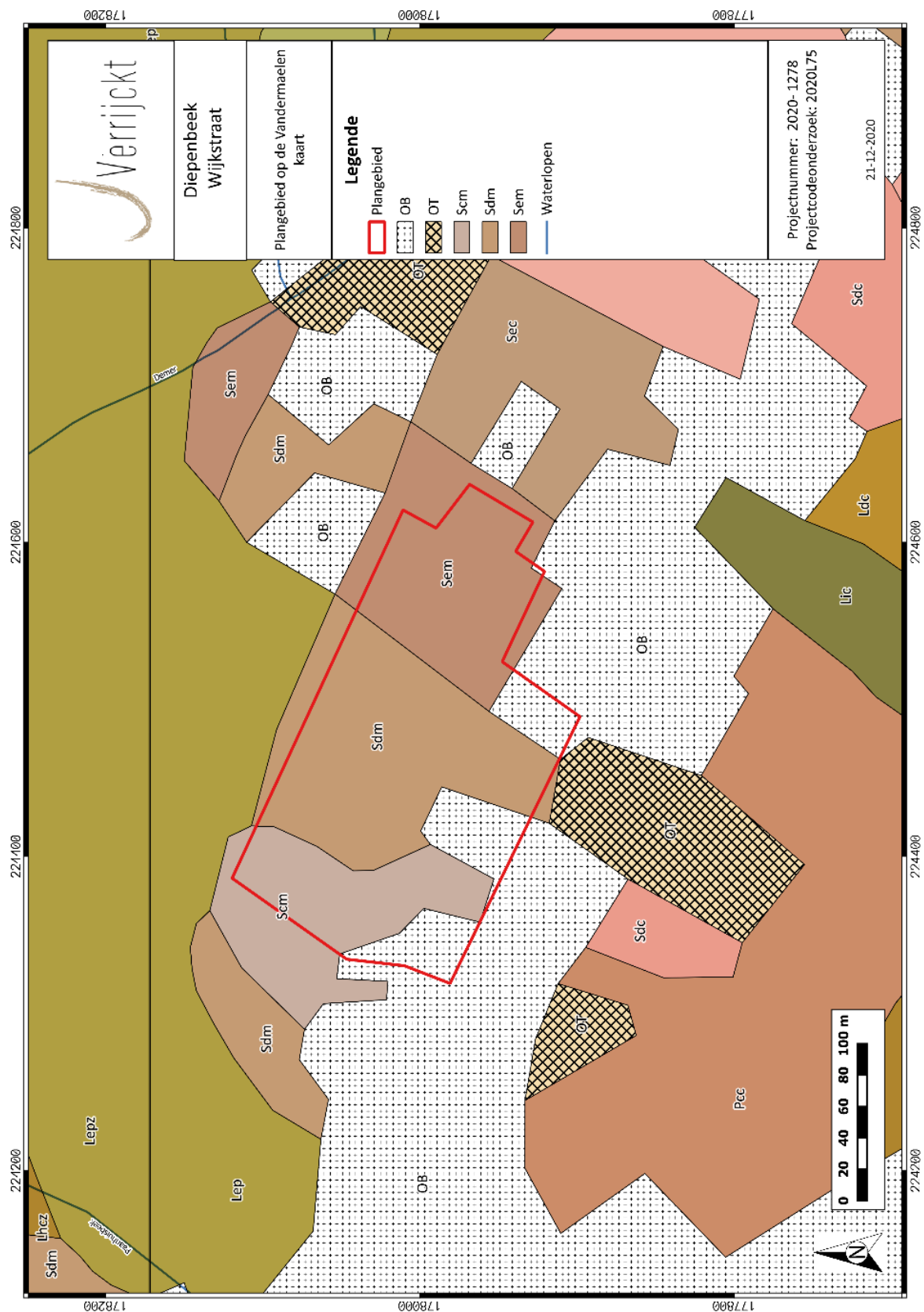
Figuur 11: Plangebied op de Quartaairgeologische kaart 1:50.000 ¹⁵

¹⁵ DOV VLAANDEREN 2020c

Figuur 12: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart betreffende het plangebied ¹⁶

¹⁶ DOV VLAANDEREN 2020c

Figuur 13: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen ¹⁷

¹⁷ DOV VLAANDEREN 2020a

1.4.5 *Historische bronnen*

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Diepenbeek.

In de historische bronnen komt de gemeente pas voor in 1063 als Thienbeche, in 1092 TideBecke, ook Tiebecke, germaans 'Teudan Baki' beek van Teudo.

Diepenbeek was een vrijheerlijkheid, in het bezit van het geslacht van Diepenbeek. In het eerste kwart van de 13de eeuw werd betwist tussen de soevereiniteit tussen Luik en Brabant. Het werd uiteindelijk een Luiks leen, maar was tijdelijk afhankelijk van Brabant sinds 1266.

Na de dood van de laatste vrijheer Hendrik van Diepenbeek (1359), worden de bezittingen geërfd door Willem van Sombreffe (leenverheffing in 1393), vervolgens Boudewijn van Montjardin en Jan van Schoonvorst in 1412. Na aankopen in 1663 en 1679 kwam het in het bezit van de Commanderie van Alden Biesen en werd als baronie overgedragen aan de rentmeester. Diepenbeek had een eigen schepensbank met Luikse rechtspraak. Midden in de 11de eeuw werd de romaanse kerk en toren opgericht onder Albertus van Thienbecke, waarvan begeving- en tiendrecht in 1235 werd toegekend aan de abdij van Villers. Vanaf 1382 werd het begeving- en tiendrecht overgedragen aan de Sint-Lambertuskapittel. De oudste woonkern is gelegen in het zuidwesten tussen de Jeugdstraat – Bouquetstraat en de Dooistraat – Crijtstraat. In dat gebied lag tot vorige eeuw twee imposante megalietenvelden: het Tombeveld en het Kapelveld. Bij het rooien van het eikebos in 1860 werden vele stenen van het Kapelveld ingegraven of verlsleept, o.a. naar de tuin van het Koninklijk Atheneum Hasselt en voor de aanleg van het Veldekemonument in 1928. De autosnelweg Antwerpen-Luik doorsnijdt het voormalige Tombeveld.

1.4.6 *Cartografische bronnen*

Ferraris (1771-1778)

Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied voornamelijk in gebruik is als akkerland. In het zuidwesten van het gebied is bebouwing aanwezig. Doorheen het zuidelijke deel van het gebied loopt een weg, vanaf het zuidwesten loopt een voetpad dat in zuidoostelijke richting doorloopt.

Vandermaelen (1846-1854)

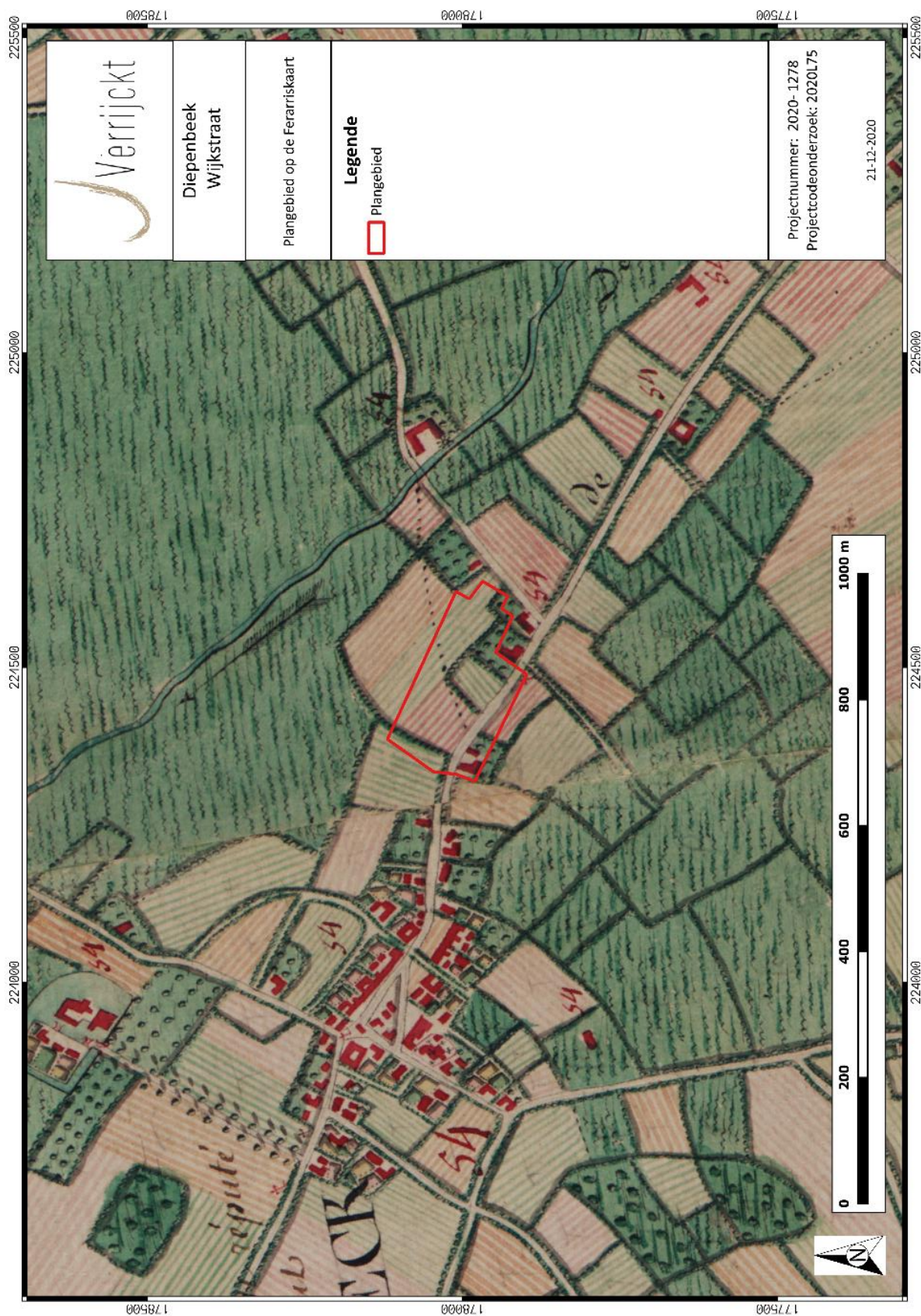
Op de Vandermaelenkaart is de situatie praktisch onveranderd. Er loopt nog steeds een weg door het zuidelijke deel van het plangebied en het grootste deel van het gebied is in gebruik als akker en/of weiland. In het zuidelijke deel van het plangebied is er sporadisch bebouwing te zien.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

De situatie op de Atlas der Buurtwegen is gelijken aan die van de Vandermaelen kaart. Het grootste deel van het gebied is in gebruik als akker en/ of weiland. door het zuidelijke deel van het plangebied is nog steeds een weg aanwezig. Er is bebouwing aanwezig.

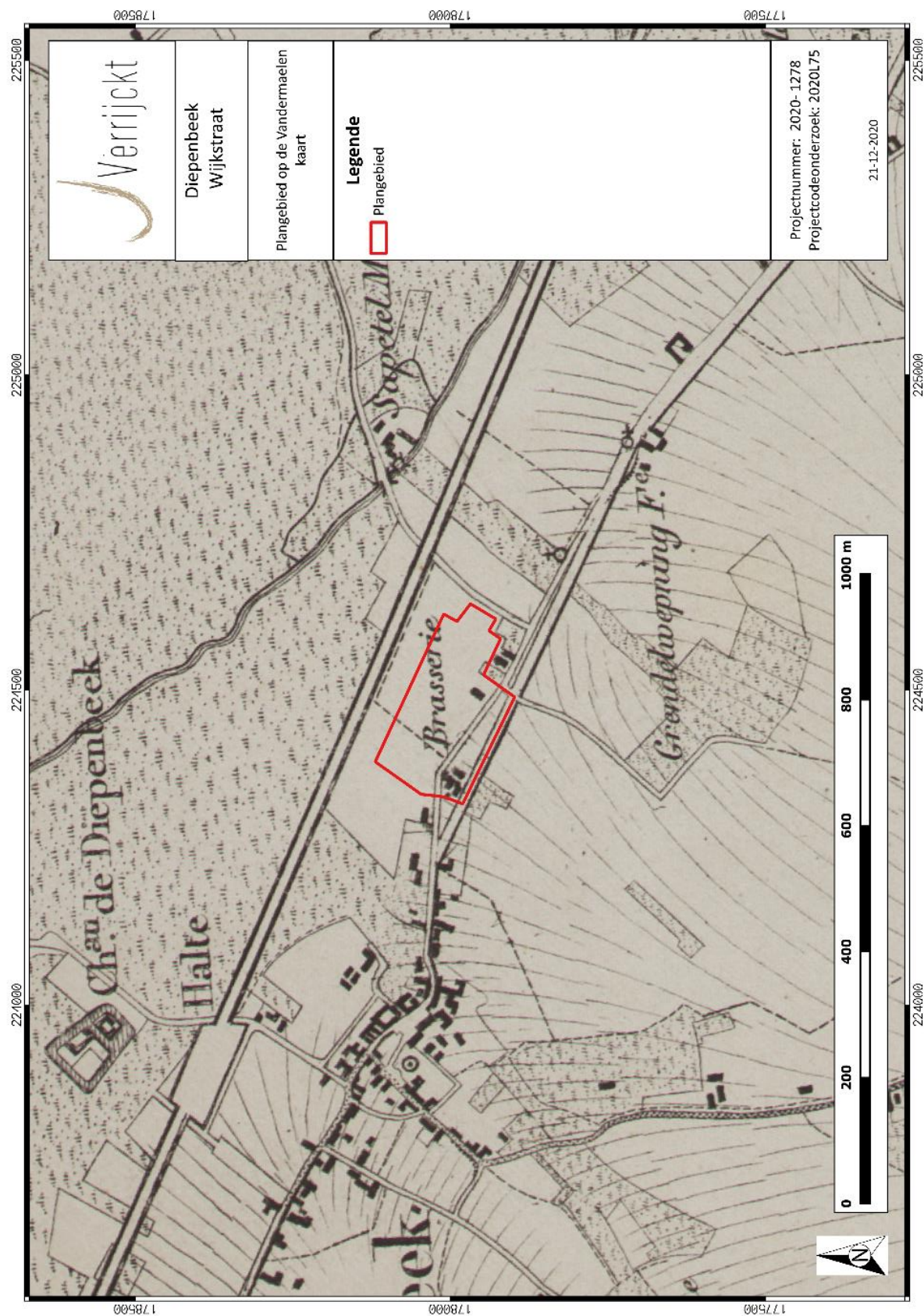
Orthofotosequentie (1979 - 1990)

De situatie op de orthosequentie is gelijkend aan de huidige situatie. Er is bebouwing en verharding aanwezig.

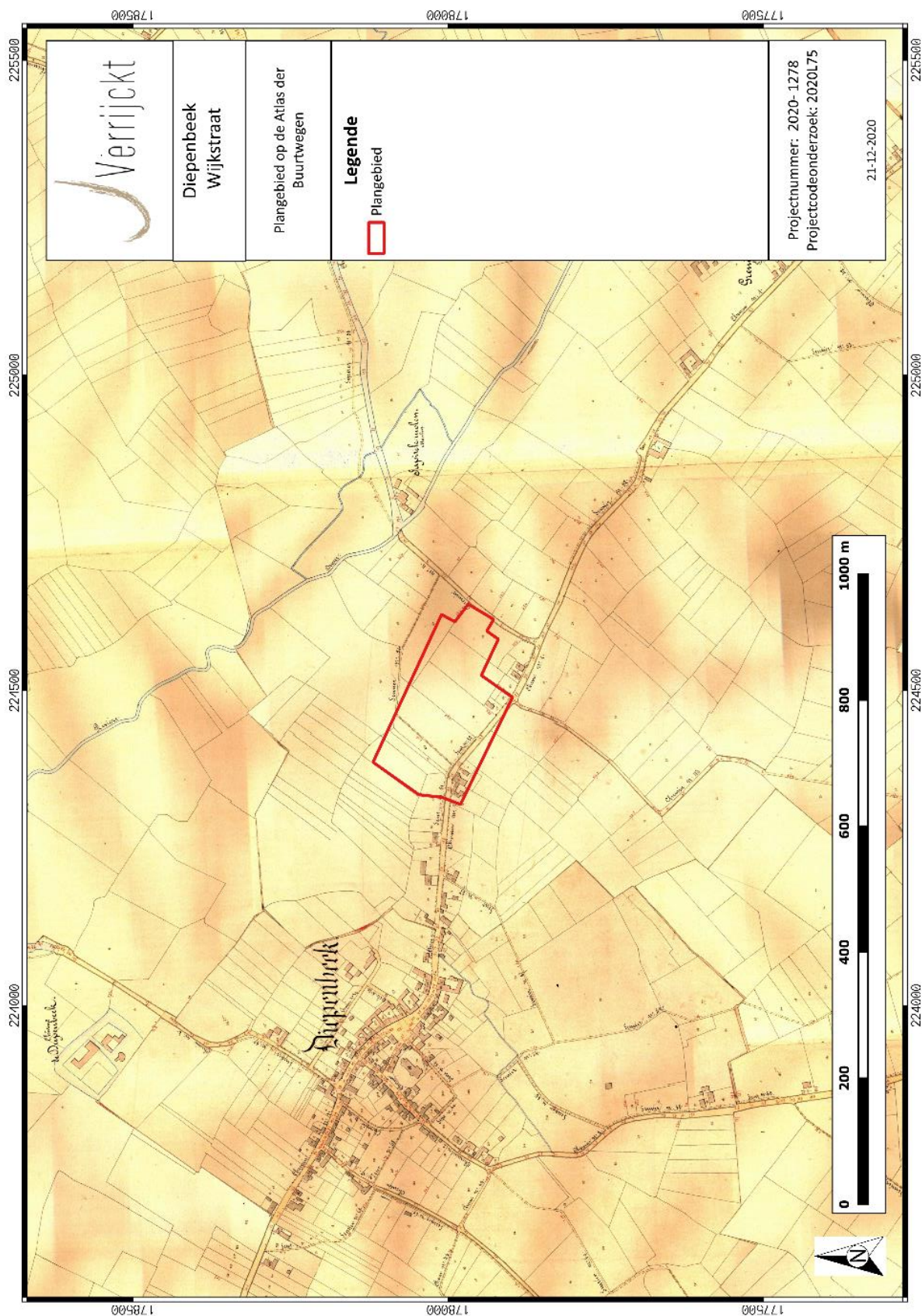
Figuur 14: Plangebied op de Ferriskaart ¹⁸

¹⁸ GEOPUNT 2020c

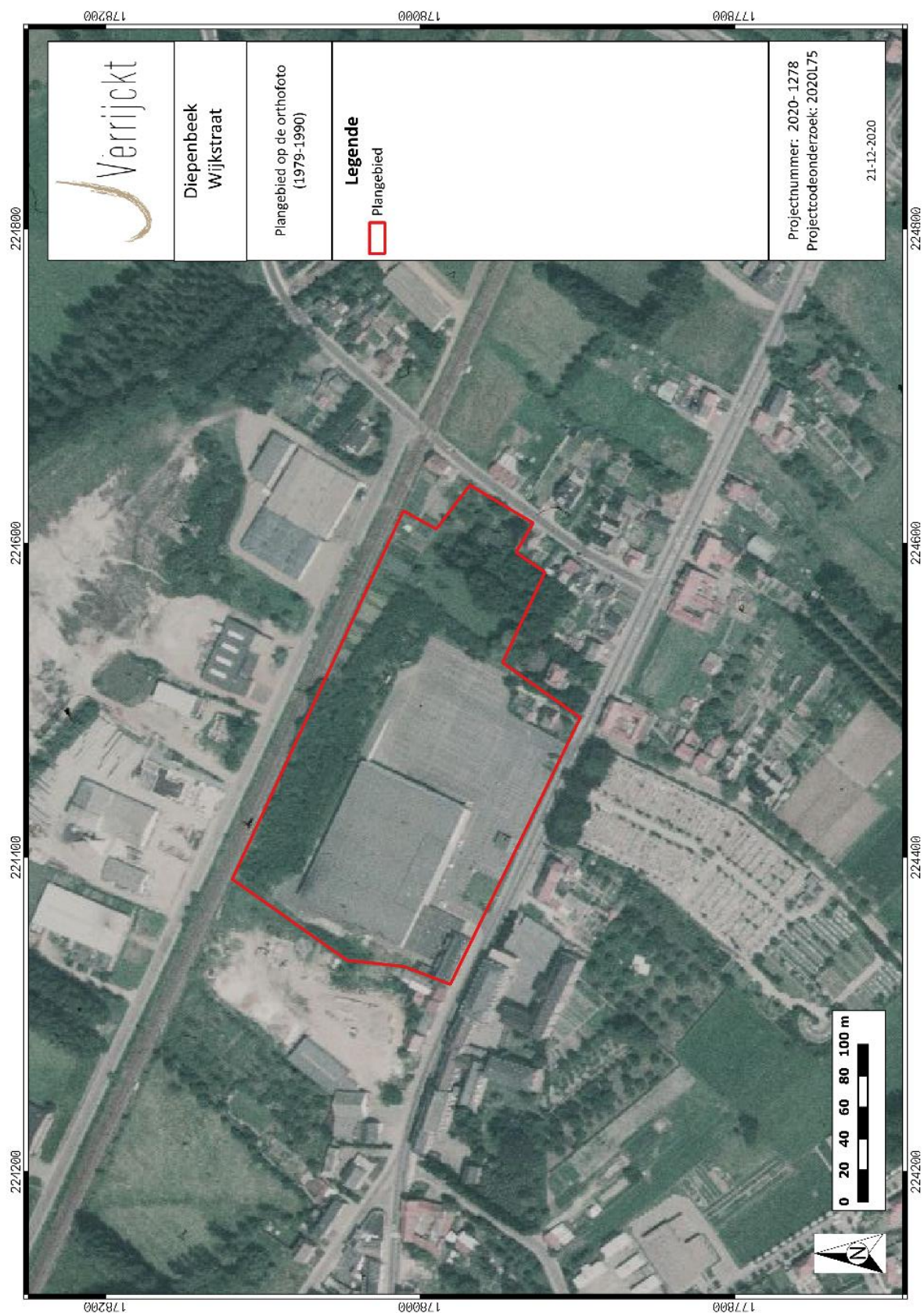
Figuur 15: Plangebied op de Vandermaelenkaart ¹⁹

¹⁹ GEOPUNT 2020d

Figuur 16: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen ²⁰

²⁰ GEOPUNT 2020b

Figuur 17: Plangebied op orthofoto uit 1979 – 1990 ²¹

²¹ AGIV 2020e

1.4.7 Archeologische bronnen

Binnen de contouren van het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. Voor de ruime omgeving van het plangebied kunnen zowel de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), als de archeologische gebeurtenissen, (vastgestelde) archeologische zones en archeologienota's waarvan akte werd genomen, geraadpleegd worden. Allereerst volgt hieronder een lijst van de gekende archeologische waarden zoals geregistreerd in de archeologische databank van vindplaatsen in Vlaanderen (CAI).

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.²²

CAI-NUMMER	TOPONIEM	OMSCHRIJVING	DATERING	BRON
211553	KATTENWEIDELAAN KMO ZONE DORPSVELD	TWEE HOUTSKOOLRIJKE SPOREN DATERINGOP BASIS VAN EEN WANDFRAGMENT HANDGEVORMD AARDEWERK DAT KAN GEDATEERD WORDEN TUSSEN HET EINDE VAN DE VROEGE IJZERTIJD EN DE MIDDEN IJZERTIJD OF IN DE VROEG-ROMEINSE PERIODE LEEMWINNINGSKUILEN GREPPELS LATE MIDDELEEUWEN - NIEUWE TIJD RESTEN VAN TWEE OF DRIE OVENS VERMOEDELIJK EEN GEDEMPTE WATERPUT METAALSLAKKEN DAKPANNEN (ROMEINSE TIJD) SCHIJFFIBULA IN BRONS, GEVONDEN IN DE LAAG DIE HET ARCHEOLOGISCH VLAK AFDEKTE.	VROEGE IJZERTIJD MIDDELEEUWEN- NIEUWE TIJD ROMEINSE TIJD MEROVINIGISCHE PERIODE	KLERKX L. E.A. 2012: PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN DE KATTEWEIDELAAN TE DIEPENBEEK (KMO ZONE DORPSVELD), ARON- RAPPORT 164.
208221	GRENDALBAAN (KMO ZONE DORPSVELD)	INHEEMS-ROMEINSE NEDERZETTING MET HOUTBOUWWONINGEN: 9 WONINGEN VAN HET TYPE 'ALPHEN-EKEREN' EN 3 KLEINERE GEBOUWEN. IN DE ZUIDWESTELIJKE ZONE VAN HT OPGRAVINGSTERREIN VONDEN VERMOEDELIJK MEER ARTISANALE ACTIVITEITEN PLAATS: VERMALEN VAN GRAAN, IJZERWINNING, ...	BRONSTIJD VROEG IJZERTIJD ROMEINSE TIJD	DE WINTER N. & VAN DE STAEY I. 2014: EEN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING AAN DE GRENDALBAAN TE DIEPENBEEK (KMO ZONE DORPSVELD), RAPPORT 207.

²² CAI 2020

		VERSCHILLENDE ERFAFSCHIEDINGEN WERDEN AANGETROFFEN. GEEN WATERPUTTEN. GRENS VAN DE SITE LIJKT NIET BEREIKT. (WERKPUT 1) 1STE EEUW NA CHR. - BEGIN 2DE EEUW NA CHR. IN 1 VAN DE KUILEN WERD AARDEWERK UIT DE BRONSTIJD AANGETROFFEN. HOUTSKOOL UIT DE VULLING VAN 1 VAN DE GREPELS IS GEDATEERD MET RADIOKOOLOSTOFDATERING. VROEGE - MIDDEN IJZERTIJD BEPERKT AANTAL GEÏSOLEERDE SPOREN 2DE-3DE EEUW		
51407	KASTEEL VAN DIEPENBEEK	DONJON: RONDE(CILINDERVORMIGE) TOREN, UITGERUST MET ARTILLERIEGESCHUT, MAAR OOK GOED INGERICHTE WOONRUIMTEN VERGELIJKEND ONDERZOEK WIJST OP EEN DATERING IN DE TWEEDE HELFT VAN DE 15DE EEUW (CLAASSEN: 2DE HELFT 14DE EEUW). VAN DE OORSPRONKELIJKE WATERBURCHT BLIJFT ALLEEN DE POORTTOREN OVER (TEGELIJKERTIJD DONJON). NOG TE ZIEN OP FERRARISKAART (1771-1777) 1444	LATE MIDDELEEUWEN	FERRARIS KAART - KABINETSKAART DER OOSTENRIJKSE NEDERLANDEN EN HET PRINSBISDOM LUIK, 1771 - 1778 CLAASSEN, A. 1970: VAN MOTTOREN TOT KASTEEL, PUBLICATIES VAN HET PROVINCIAAL GALLO-ROMEINS MUSEUM TONGEREN 14. SCHLUSMANS, F., GYSELINCK, J., LINTERS, A., BUYLE, M., DE GRAEVE, M., WISSELS, R., BOUWEN DOOR DE EEUWEN HEEN IN VLAANDEREN. PROVINCIE LIMBURG. ARRONDISSEMENT HASSELT, 1981. DOPERE, F. EN UBREGTS, W. 1990: LA FIN DU DONJON RESIDENTIEL DANS LE NORD DE LA BELGIQUE, ACTES DU COLLOQUE INTERNATIONAL TENU A NAJAC, 1988, IN: CHATEAU GAILLARD 14. ARCHIEVEN PGRM-ARGIS EN PCCE: - CARTOGRAFISCHE BRONNEN:

				KADASTERKAARTEN – BESCHERMINGSBESLUIT DE MAEGD C. (ED.) 2006: HISTORISCHE TUIENEN EN PARKEN VAN VLAANDEREN. INVENTARIS LIMBURG: DEEL 2: AS, BERINGEN, DIEPENBEEK, GENK, HAM, HASSELT, HEUSDEN-ZOLDER, LEOPOLDSBURG, LUMMEN, OPGALBEEK, TESSENDERLO, ZONHOVEN, ZUTENDAAL, M&L CAHIER.
214400	VILVELDJE	DE NOORDELIJKE PERIFERIE VAN EEN AMBACHTELIJKE ZONE MET GREPELS, KUILEN EN PAALKUILEN	VOLLE MIDDELEEUWEN	DEVILLE T. E.A. 2016: KOGELSTRAAT, DIEPENBEEK (GEMEENTE DIEPENBEEK). DEFINITIEF ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK, OPGRAVING, CONDOR RAPPORTEN 197.
213005	VILVELDJE	GREPELS, KUILEN, ... VOORAL WANDSCHERVEN HANDGEVORMD AARDEWERK, MAAR OOK TWEE RANDEN EN DRIE BODEMFRAGMENTEN DOLIUMFRAGMENT MAASLANDS WITBAKKEND AARDEWERK VROEGE - VOLLE MIDDELEEUWEN ROODBAKKEND AARDEWERK VOLLE - LATE MIDDELEEUWEN STEENGOED LATE MIDDELEEUWEN - NIEUWE TIJD TEGULAE ROMEINSE TIJD - VOLLE MIDDELEEUWEN AFSLAG	IJZERTIJD VROEGE – VOLLE MIDDELEEUWEN LATE MIDDELEEUWEN NIEUWE TIJD	VAN KERKHOVEN I. E.A. 2015: VILVELDJE (KOGELSTRAAT), DIEPENBEEK (GEMEENTE DIEPENBEEK). ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK DOOR MIDDEL VAN PROEFSLEUVEN, CONDOR RAPPORTEN 189.
165533	LUTSELUSSTRAAT	SILEX KLING (TOEVALVONDST)	STEENTIJD	/
50577	SINT- SERVAASKERK	INDICATOR ZIE OOK DIBE ID 83670 OP GRENS KEMPEN EN ZANDLEEMSTREEK	VROEGE MIDDELEEUWEN	WILLEMS, J.C. 1921-1922: EEN BLADZIJDE UIT HET KERKELIJK LEVEN VAN GENCK, LIMBURG 3, 97-102

Uit de raadpleging van de CAI blijkt dat de omgeving enkele archeologische vondsten en sporen kent.

Twee meldingen zijn bouwkundige elementen, namelijk de Sint-Servaaskerk en het kasteel van Diepenbeek. De kerk situeert zich ten zuidwesten van het plangebied, het kasteel is noordwestelijk gelegen.

Eén melding betreft een toevalvondst in de vorm van een silex kling daterende uit de steentijd. Deze melding is ten oosten van het plangebied gelegen, op ca. een kilometer afstand.

De vier andere meldingen betreffen vondsten en/ of sporen ontdekt tijdens archeologisch onderzoek met een ingreep in de bodem. Deze vondsten en/ of sporen hebben een datering die varieert van de metaaltijden tot de nieuwe tijd.

Ten westen van het plangebied is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Dit betreft CAI melding 213005, Vildeveldje. Tijdens proefsleuven kwamen hier verschillende kuilen, greppels en vondsten aan het licht. De vondsten bestonden vooral uit aardewerk en zijn te dateren in de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen. Er werd ook een afslag gevonden daterende uit de steentijd.

In de ruimere omgeving van het plangebied werden enkele archeologienota's opgesteld.

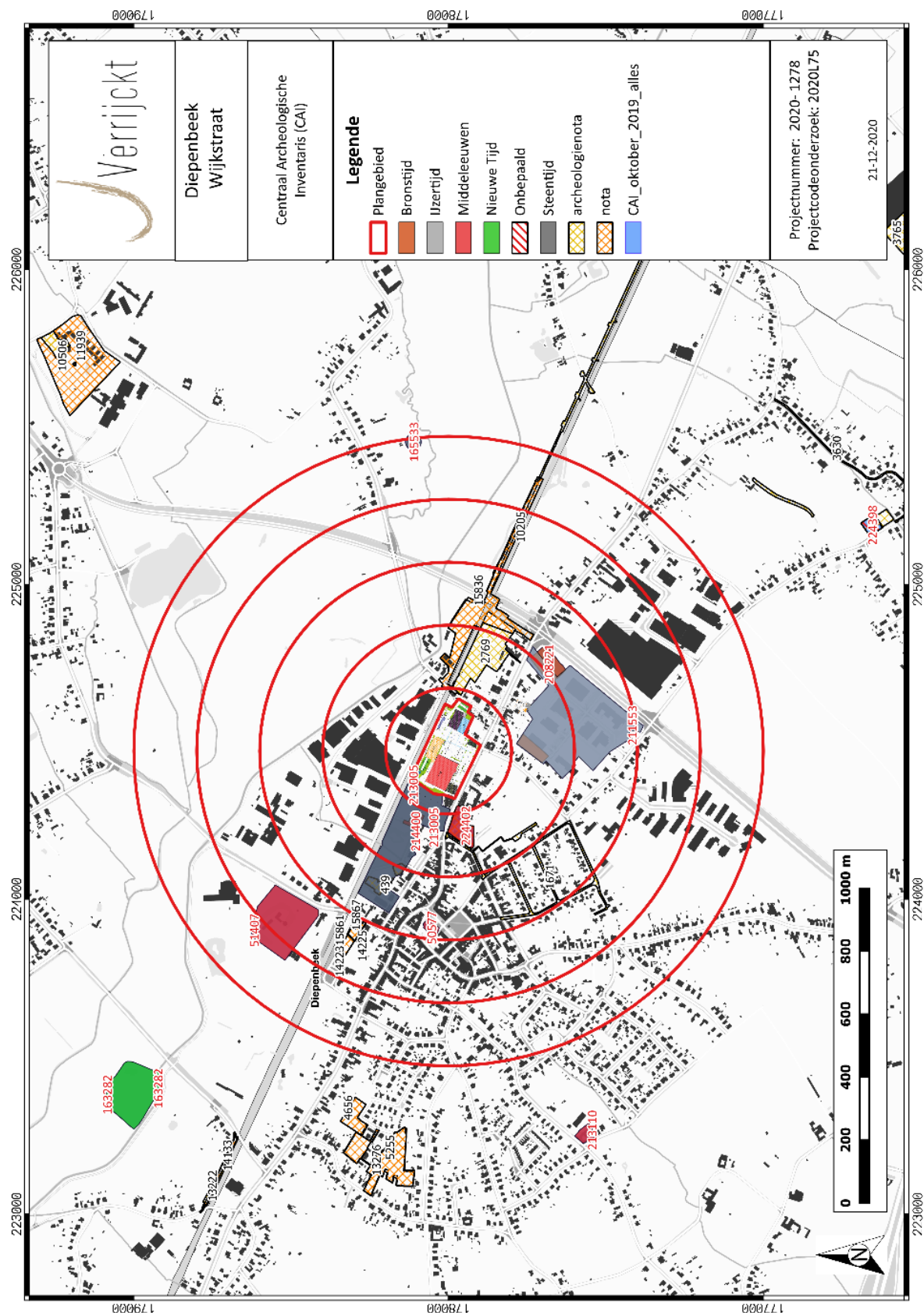
Op enkele meters ten zuidwesten van het gebied werd een nota opgesteld door BAAC (met ID: 7342), voor geplande werken aan een gebied in de Wijkstraat.²³ Deze zone is op de bodemkaart gekarteerd als OT (vergraven terrein), OB (bebouwde zone) en Pcc. Er werden enkele boringen uitgevoerd die gekenmerkt werden door een AC- profiel. Deze resultaten gaven mee dat de originele bodemopbouw inderdaad beschadigt is, maar het gaf wel aanwijzing voor een relevant archeologisch niveau. Dit in combinatie met de interessante vondstenlocaties/ archeologische sites in de buurt en de gunstige landschappelijke ligging, werd er toch geadviseerd voor verder vervolgonderzoek. Dit vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven werd uitgevoerd door Aron BVBA (ID: 9356). Hierbij werden verschillende sporen aangetroffen, die onder te verdelen zijn in drie relevante groepen: de natuurlijke sporen, de oudere antropogene sporen en de recentere antropogene sporen. De oudere antropogene sporen waren een kuil en een greppel die aan de hand van gevonden aardewerk werden gedateerd in de late middeleeuwen. Uit dit onderzoek is gebleken dat het gehele terrein zeer verstoord is. De dichtheid van de relevante oudere aangetroffen sporen is zeer laag in vergelijking met de rest van de zones. Omwille van deze reden werd er niet geadviseerd om over te gaan tot verder onderzoek.²⁴

Ten oosten van het plangebied werden ook enkele archeologienota's opgesteld. Eén onderzoek betreft een plangebied aan de Molenstraat, die ook het hier besproken gebied grenst. In het vooronderzoek werd geadviseerd om over te gaan tot verder vervolgonderzoek in de vorm van landschappelijke boringen en proefsleuven, die werden uitgevoerd door BAAC. Uit dit onderzoek (met ID: 15836) is gebleken dat de bodemopbouw op verschillende plekken nog intact is. Bij het proefsleuvenonderzoek werden ook verschillende antropogene sporen aangetroffen, voornamelijk (paal)kuilen, greppels, een wegtracé en een loopgraaf uit de Eerste Wereldoorlog. Er werd een hoge verwachting opgesteld voor steentijdoccupatie, en sporen uit de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen. Er werd geadviseerd om over te gaan tot een verdere opgraving.²⁵

²³ LINTEN & DESMET 2018

²⁴ VANAENRODE & DE WINTER 2018

²⁵ DE HERDT 2020

²⁶ CAI 2020

1.5 Besluit

1.5.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?

Er zijn geen gekende archeologische of historische gegevens beschikbaar over het plangebied. Uit de raadpleging van de CAI blijkt dat de omgeving enkele archeologische vondsten en sporen kent. Twee meldingen zijn bouwkundige elementen, namelijk de Sint-Servaaskerk en het kasteel van Diepenbeek. Andere meldingen betreffen vondsten en/ of sporen ontdekt tijdens archeologisch onderzoek met een ingreep in de bodem. Deze vondsten en/ of sporen hebben een datering die varieert van de metaaltijden tot de nieuwe tijd. Net ten westen van het plangebied is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Dit betreft CAI melding 213005, Vildeveldje. Tijdens proefsleuven kwamen hier verschillende kuilen, greppels en vondsten aan het licht. De vondsten bestonden vooral uit aardewerk en zijn te dateren in de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen. Er werd ook een afslag gevonden daterende uit de steentijd. Er werden in de omgeving nog meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd waarbij sporen en vondsten werden gedaan uit de late middeleeuwen.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Op het plangebied zijn momenteel enkele gebouwen en verharding aanwezig. Er zijn in totaal zes gebouwen aanwezig. De gebouwen gelegen in het zuiden van het gebied, respectievelijk nummer 25-29B en 43 maken geen deel uit van deze aanvraag, net als nummer 39 en 41, gelegen in het noordoosten van het gebied. Het bouwvolume in het westen van het plangebied, maakt wel deel uit van deze vergunning (huisnummer 37). Ook het gebouw met huisnummers 27-35A maakt gedeeltelijk deel uit van deze vergunning. In het noorden van het plangebied bevindt zich een carwash. De rest van het terrein is verhard en in gebruik als parkeerterrein. Dit houdt in dat het gehele terrein, met uitzondering van een kleine noordelijke strook, waarschijnlijk al verstoord is.

- Wat is de impact van de geplande werken?

De opdrachtgever plant op het terrein enkele uitbreidingswerken. In het noordelijk gedeelte van het plangebied wordt de nieuwbouw gerealiseerd met een oppervlakte van 2543 m². Hierbij wordt het gebouw gerealiseerd op betonnen paalfunderingen met een uitgravingsdiepte van ca. 80 cm en een betonplaat die op ca. 50 cm onder het maaiveld wordt aangelegd. Op de benediningverdieping hiervan wordt een parking voorzien. Aan de westelijke zijde van dit gebouw wordt verharding aangelegd met ruimte voor 34 autoparkeerplaatsen, die een totale oppervlakte hebben van 454 m². Hiertussen wordt nog asfalt aangelegd met een oppervlakte van 281,5 m². De parkeerplaatsen zelf worden aangelegd door middel van grasdallen. Voor de uitgravingsdiepte wordt gerekend op ca. 50 cm. In de noordelijke strook van het plangebied wordt betonverharding aangelegd. Deze verharding kent een totale oppervlakte van 1.008 m². In het noordoostelijke deel van het gebied wordt de carwash, met een oppervlakte van 246 m², verplaatst. Rond dit gebouw wordt ook nieuwe verharding gerealiseerd. Tussen deze gebouwen wordt een deel nieuwe asfaltverharding aangelegd met uitgravingsdiepte 50 cm met oppervlakte van ca. 1.490 m². In het uiterste oosten van het plangebied wordt ook een parking aangelegd door middel van grasdallen. Hierbij is de uitgraving ca. 50 cm diep en de oppervlakte ca 696 m². In deze zones worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd.

In het noordwestelijke deel van het gebied bevindt zich momenteel een gebouw dat een oppervlakte kent van 6.946 m². Voor dit gebouw staan verbouwingswerken gepland waar geen verdere

bodemingrepen plaatsvinden, behalve een strook voor het gebouw waar waterdoorlatende klinkers zullen worden geplaatst met een oppervlakte van ongeveer 425 m². De uitgravingsdiepte hiervoor bedraagt ca. 50 cm. De breedte van deze strook bedraagt ca. 7 meter. Ter hoogte van dit gedeelte bestaat momenteel een wegverharding die de bodem mogelijk al verstoord heeft. Door de vorm van deze strook en mogelijke bestaande verstoring heeft verder archeologisch onderzoek op dit gedeelte van het plangebied weinig potentieel op kenniswinst. Hierdoor wordt dit gedeelte niet meegenomen bij de zone voor eventueel vervolgonderzoek. Ten zuiden van dit gebouw staat een kleiner gebouw waarbij de gevel wordt verbouwd: het gaat om huisnummer 27-35A met oppervlakte 771 m². Hierbij worden ook geen bodemingrepen gepland. Het centrale gedeelte van het terrein bestaat uit een bovengrondse parking die plaats biedt aan 435 voertuigen. Dit geheel van bestaande asfaltverharding krijgt enkel een nieuwe toplaag. Hierbij worden geen verdere bodemingrepen gepland. De overige aanwezige gebouwen behoren niet tot de aanvraag omdat er op deze locaties geen werkzaamheden gepland zijn.

In de noordelijke en meest oostelijke zone van het plangebied worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd.

- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?

Via onderzoeken met ingreep in de bodem kan er een beeld gevormd worden van de bodemopbouw in de omgeving van het plangebied. Ten westen van het gebied bleek bij een onderzoek een AC-profiel aanwezig met verstoring maar nog wel met een archeologisch vlak. Bij het proefsleuvenonderzoek bleek de bodem echter te verstoord te zijn. Dit kwam wel overeen met de verwachting die af te lezen was van de bodemkaart, waar het terrein grotendeels gekarteerd werd als OT (vergraven grond) en OB (bebouwde zone).

Uit onderzoeken met ingreep in de bodem ten oosten van het plangebied bleek de bodem op verschillende plaatsen intact en een goede bewaring van de sporen te genereren.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

Uit het bureauonderzoek kunnen er geen gefundeerde uitspraken gedaan worden over de eventuele aanwezigheid van een archeologische site.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

De te volgen strategie wordt verder besproken in het programma van maatregelen.

1.5.2 Archeologische verwachting

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Diepenbeek. Op de cartografische bronnen is het gebied in gebruik geweest als akker en/of weiland. Er was ook steeds een weg en bebouwing aanwezig op het plangebied, met zekerheid vanaf 1777.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 34 en 64 m + TAW. Het plangebied zelf bevindt zich tussen 39.7 en 45.2 m + TAW.

Het plangebied bevindt zich op een noordelijke uitloper van een lager gelegen dekzandrug. Er zijn in de omgeving van het plangebied ook enkele waterlopen aanwezig. Op ca. 180 meter ten oosten van het gebied stroomt de Demer. Op ca. 230 meter ten westen loopt de Paanhuisbeek. Deze water of in de riviervallei van de Demer, die noordoostelijk gelegen is ten opzichte van het plangebied. De ligging van het plangebied nabij open water is gunstig voor het potentieel op archeologie uit de steentijd. Ook voor andere perioden kan de verwachting hierdoor hoger worden ingeschat. In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de Demervallei.

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied onderverdeeld in vier verschillende bodemtypes. Het westelijk deel van het plangebied is gekarteerd als Scm. Het centrale deel staat aangeduid als Sdm en het oostelijke deel van het gebied als Sem. Het grootste deel van de noordelijke zone is gekarteerd als OB, bebouwde zone. Serie Scm, die het westelijk deel van het gebied kenmerkt, zijn matig droge lemig zandgronden met diep antropogeen humus A horizont. Deze grijze plaggenbodem heeft een oppervlakkige humuslaag die ruim 60 cm dik is. Daaronder komt veelal een bedolven Podzol B voor. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm in de bedolven Podzol. Serie Sdm, terug te vinden in het centrale deel van het plangebied, zijn matig natte lemig zandgronden met diepe antropogene humus A horizont. Onder het grijze of bruine plaggendek is reeds roest waar te nemen in het onderste deel van de antropogene, humusrijke A horizont. Het plaggendek rust meestal op een weinig ontwikkelde Podzol. Onder de Podzol B komt grijswit lemig zand voor. Het oostelijke deel van het gebied is gekarteerd als Sem. Serie Sem zijn natte lemig zandgronden met diepe antropogene humus A horizont. Deze gronden vertonen een uiteenlopende profielopbouw. Soms komt een zeer donkere bovengrond voor met een toename van de organische stof rustend op een gley-horizont. Soms bevat de bouwvoor grof zand en rust op een Podzol of op gley met verveende bovengrond. Soms noteert men een bruine bovengrond rustend op een roestig zandige ondergrond.

Er zijn geen gekende archeologische of historische gegevens beschikbaar over het plangebied. Uit de raadpleging van de CAI blijkt dat de omgeving enkele archeologische vondsten en sporen kent. Twee meldingen zijn bouwkundige elementen, namelijk de Sint-Servaaskerk en het kasteel van Diepenbeek. Andere meldingen betreffen vondsten en/ of sporen ontdekt tijdens archeologisch onderzoek met een ingreep in de bodem. Deze vondsten en/ of sporen hebben een datering die varieert van de metaaltijden tot de nieuwe tijd. Net ten westen van het plangebied is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Dit betreft CAI melding 213005, Vildeveldje. Tijdens proefsleuven kwamen hier verschillende kuilen, greppels en vondsten aan het licht. De vondsten bestonden vooral uit aardewerk en zijn te dateren in de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen. Er werd ook een afslag gevonden daterende uit de steentijd. Er werden in de omgeving nog meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd waarbij sporen en vondsten werden gedaan uit de late middeleeuwen.

Op het plangebied zijn momenteel enkele gebouwen en verharding aanwezig. Er zijn in totaal zes gebouwen aanwezig. De gebouwen gelegen in het zuiden van het gebied, respectievelijk nummer 25-29B en 43 maken geen deel uit van deze aanvraag, net als nummer 39 en 41, gelegen in het noordoosten van het gebied. Het bouwvolume in het westen van het plangebied, maakt wel deel uit van deze vergunning (huisnummer 37). Ook het gebouw met huisnummers 27-35A maakt gedeeltelijk deel uit van deze vergunning. In het noorden van het plangebied bevindt zich een carwash. De rest van het terrein is verhard en in gebruik als parkeerterrein. Dit houdt in dat het gehele terrein, met uitzondering van een kleine noordelijke strook, waarschijnlijk al verstoord is.

Op basis van bovenstaande gegevens is een hoge archeologische verwachting toe te schrijven voor sites uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. De verwachting voor eventuele archeologische sites uit recentere perioden is eerder laag, met uitzondering van een

veldweg. Bovenstaande verwachting werd opgesteld aan de hand van de gunstige landschappelijke ligging van het plangebied, namelijk op de noordelijke uitloper van een dekzandrug en in de nabijheid van waterlopen, en de gunstige archeologische gegevens die de dichte omgeving van het plangebied kent.

1.5.3 Potentieel op kennisvermeerdering

Op basis van bovenstaande archeologische verwachting kan een potentieel op kennisvermeerdering geformuleerd worden.

Gelet op het ontbreken van goed onderzochte, grootschalige archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied, is er een hoog potentieel op kennisvermeerdering aanwezig.

1.5.4 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat tot op heden onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke impact van de geplande werken op een eventueel archeologisch vondsten- en sporenbestand aan te tonen.

Uit bovenstaande onderzoek kan niet met zekerheid gesteld worden dat er een goed bewaarde archeologische site aanwezig is en dat deze archeologische site bedreigd wordt door de geplande werkzaamheden. Gelet op de gekende gegevens uit de omgeving van het plangebied is de kans aanwezig dat er een archeologische site uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen aanwezig is. De aanwezigheid en bewaringstoestand van eventuele archeologische sites, alsook de potentiële bedreiging, kan enkel bevestigd worden door de uitvoering van een landschappelijk booronderzoek en eventuele vervolgonderzoeken. Hierbij moeten volgende vragen beantwoord worden:

Bodem

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?
- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?
- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:
 - o Wat is de aard van dit niveau?
 - o Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?
 - o Kan dit niveau gedateerd worden?
 - o Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?

- Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?
- Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Sites uit de steentijden en vuursteenconcentraties

- Zijn er steentijdartefacten aanwezig?
- Is er een clustering in de steentijdartefacten aan te wijzen?
- Wat zijn de grenzen van de ruimtelijke spreiding(en) van de steentijdartefacten?
- Wat is de datering van de artefacten?

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Impact geplande bodemingrepen

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

Motivatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?

Volgens bovenstaande kan gesteld worden dat er niet voldoende informatie aanwezig is over de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische sites. Er is wel voldoende informatie aanwezig om te beoordelen dat eventuele archeologische sites voldoende kenniswinst opleveren.

Gelet op de toekomstige bouwwerkzaamheden, is verder archeologisch onderzoek noodzakelijk.

1.5.5 Samenvatting

Naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor uitbreidingswerken aan de Wijkstraat te Diepenbeek, werd een archeologienota opgesteld. Op basis van de gegevens uit het onderzoek kunnen er geen gefundeerde uitspraken worden gedaan over de aan- of afwezigheid van archeologische sites. Op basis van bovenstaande gegevens is een hoge archeologische verwachting toe te schrijven voor sites uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. De verwachting voor eventuele archeologische sites uit recentere perioden is eerder laag, met uitzondering van een veldweg. Bovenstaande verwachting werd opgesteld aan de hand van de gunstige landschappelijke ligging van het plangebied, namelijk op de noordelijke uitloper van een dekzandrug en in de nabijheid van waterlopen, en de gunstige archeologische gegevens die de dichte omgeving van het plangebied kent. Om na te gaan of er effectief goed bewaarde archeologische sites aanwezig zijn, is verder archeologisch onderzoek noodzakelijk, in de vorm van landschappelijke boringen en eventueel een proefsleuvenonderzoek.

2 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	2
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB).....	3
Figuur 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto	8
Figuur 4: Overzichtsplan geplande werken/verbouwingen	9
Figuur 5: Langssnede en dwarsnede geplande nieuwbouw	10
Figuur 6: Onderste verdieping nieuwbouw	11
Figuur 7: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)	13
Figuur 8: Omgeving van het plangebied op het DHM	14
Figuur 9: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart	17
Figuur 10: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:200.000	18
Figuur 11: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:50.000	19
Figuur 12: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart betreffende het plangebied	20
Figuur 13: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen	21
Figuur 14: Plangebied op de Ferrariskaart	23
Figuur 15: Plangebied op de Vandermaelenkaart	24
Figuur 16: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen	25
Figuur 17: Plangebied op orthofoto uit 1979 – 1990	26
Figuur 18: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart	31

3 Lijst met tabellen

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.....	27
--	----

4 Plannenlijst

Plannenlijst Diepenbeek, Wijkstraat	Projectcode bureauonderzoek 2020L75
Plannummer	Figuur 1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart
Aanmaaksch aal	1:10.000
Aanmaakwijz e	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)

Onderwerp plan	Plangebied op het GRB (kadasterkaart)
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied en toekomstige inplanting op orthofoto
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 7
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Plangebied op DHM Vlaanderen
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 8
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Omgeving van het plangebied op DHM Vlaanderen
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 9
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op tertiairgeologische kaart
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 10
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op quartairgeologische kaart 1:200.000
Aanmaakschaal	1:10.000

Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 11
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op quartairgeologische kaart 1:50.000
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 13
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op bodemkaart
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgeteld door Joseph de Ferraris
Aanmaakschaal	1:5.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1771-1778
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart, opgesteld door Philippe Vandermaelen
Aanmaakschaal	1:5.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1846-1854
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	1:5.000

Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1843-1845
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto uit 1979-1990
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 18
Type plan	Centraal Archeologische Inventaris
Onderwerp plan	Plangebied op CAI-kaart
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	2001-2016
Datum	21/12/20 (raadpleging)

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020a. Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), Brussel.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020b. Geoportaal. Available at: <https://geo.onroerenderfgoed.be>.
- AGIV, 2020a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2020b. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Digitaal Hoogte Model.
- AGIV, 2020c. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootschalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2020d. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2020e. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- BEYAERT, M. et al., 2006. België in kaart. De evolutie van het landschap in drie eeuwen cartografie, Brussel: Uitgeverij Lannoo.
- CAI, 2020. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- CARTESIUS, 2020. Cartesius. Available at: <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/#>.
- DE HERDT T., 2020. Nota Diepenbeek, Molenstraat, BAAC Vlaanderen Rapport 1534, Gent.
- DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. Geomorfologische kaart van België 1:50000.
- DOV VLAANDEREN, 2020a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2020b. Databank Ondergrond Vlaanderen, Neogeen/paleogeen (Tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2018c. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- GEOPUNT, 2020a. GEOPUNT VLAANDEREN.
- GEOPUNT, 2020b. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020c. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020d. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be> [Accessed August 2, 2016].
- GEOPUNT, 2020e. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020f. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

- GEOPUNT, 2020g. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854). Available at:
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/93795cd6-66d3-4310-83b2-5443adfee403>.
- GEOPUNT, 2020h. Toelichting: Ferrariskaart - Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, 1771 - 1778. Available at:
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/2d7382ea-d25c-4fe5-9196-b7ebf2dbe352>.
- GULLENTOPS F., PAULISSEN E. EN VANDENBERGHE N. (1996) Toelichtingen bij de Geologische kaart van België – Vlaams Gewest
- IOE, 2020. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.
- LINTEN S., DESMET C., 2018. Archeologienota Diepenbeek, Wijkstraat 16, BAAC Vlaanderen Rapport 633, Gent.
- VANAENRODE W., DE WINTER N., 2018. Nota Diepenbeek, Wijkstraat. Nieuwbouw van appartementen en renovatie van het Ursulinenklooster, ARON bvba Rapport 683, Tongeren.

6 Bijlagen

Inplantingsplan